

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

AKROBATİK UÇUŞ YETKİLENDİRME ESASLARI TALİMATI SHT-AKRO

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – Bu Talimatın amacı, pilotların ve hava gösterisi organize eden kişi ya da kuruluşların, herhangi bir hava aracı ile yapacakları akrobatik uçuş ve eğitimlerinin, akrobatik ve akrobatik olmayan gösteri uçuşları, eğitimleri ve gösteri organizasyonlarının sınıflandırılması, standartlarının belirlenmesi ve yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – Bu Talimat, Genel Müdürlük tarafından akrobasi eğitimi veren Onaylı Eğitim Organizasyonlarını, gerekli eğitimlerini vermek üzere yetkilendirilmiş akrobasi öğretmenlerini, akrobasi/gösteri kontrol pilotlarını, akrobasi/gösteri pilotlarını, gösteri organizatörlerini, direktörlerini ve görevlilerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat,

- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa,
- 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna,
- 5/06/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7/12/1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması ve Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması hakkında Kanuna,
- 02/06/2017 tarih ve 30084 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan SHY-1 Pilot Lisans Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Ayrıca uluslararası otoriteler tarafından yayımlanan regülasyonlar ve ulusal otoritelerin münhasır yetki ve sorumluluklarına bırakılan düzenlemelere uyumlu olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu talimatta yer alan tanımlar:

- Akrobasi öğretmeni yetkisi: Akrobasi eğitimi almak isteyen pilotlara, akrobatik manevraların eğitimini yaptırabileceğine dair, uçuş öğretmenlerine veya akrobasi pilotlarına verilen yetkiyi,
- Akrobasi / gösteri kontrol pilotu yetkisi (FE-AKRO): Akrobasi ve gösteri pilotlarını yetkilendirmek üzere, Genel Müdürlük tarafından verilen kontrol yetkisini,
- Akrobatik manevra / uçuş: Akrobatik manevra; Hava aracının pozisyonunda pilot tarafından kasıtlı uygulanan ani durum değişikliği (60° yi geçen yatış, 30° yi geçen tırmanış ve dalış manevraları), ve normal uçuşta veya akrobasi yetkisi dışındaki uçuş ve eğitimlerde tanımlı olmayan manevrayı, akrobatik uçuş ise, içinde akrobatik manevraların yapıldığı uçuşları,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- ç) Akrobatik uçuş yetkisi: Akrobatik uçuş eğitimini tamamlamış pilotlara Genel Müdürlükçe verilen ve lisansında belirtilen yetkiyi,
- d) Akrobatik kategori hava aracı: Uçuş el kitabında ve sertifikasyonunda akrobatik uçuş yapmaya kabil olduğu ifadesi yer alan hava araçlarını,
- e) Aresti Sembolü: Aerobatik hareketlerin ve hareket geçişlerinin çizilerek figür şeklinde ifade edildiği sistemi,
- f) Cayroskop: Ekseni çevresinde dönerken herhangi bir biçimde hareket ettirilse bile dönme ekseninin doğrultusu değişmeyen aracı,
- g) Deneysel sertifikaya sahip hava aracı: Standart uçabilirlik isterlerini karşılamak zorunda olmayan, deneysel olarak tescillenmiş, özel uçuş izni ile uçuşulmuş hava araçlarını, (Özel uçuş izninde akrobatik manevra, fuar ve hava gösterisi gibi izinler mevcut ise akrobatik kategori hava aracı olarak değerlendirilir.)
- ğ) Devlet Hava Aracı: Devletin askerlik, güvenlik, gümrük ve orman yangınlarında mücadele gibi hizmetlerinde kullandığı hava araçlarını,
- h) G Kuvveti: Yer yüzeyindeki yerçekimi kuvvetinin uyguladığına eşit olan ivmelenmeyi, bir kütleyle belirli bir durumda etki eden ivmelenme kuvvetini,
- ı) G Limitleri: Hava aracının tasarımındaki yapısal dayanıklılığına göre değişen ve hava aracına ait el kitaplarında yer alan ivmelenme limitlerini,
- i) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- j) Gösteri hattı: Gösteri bölgesinde, izleyicilerin emniyetinin sağlanması amacıyla, havadan görünebilecek şekilde belirlenmiş, gösteri uçuşu esnasında hava araçlarının içerisine giremeyeceği hattı,
- k) Gösteri uçuşu: Yere göre 1500 feet ve altında, belirli bir topluluğa karşı gösteri amacıyla veya topluluk olmaksızın eğitim ya da prova amacıyla icra edilen, birbirini takip eden akrobatik ve/veya akrobatik olmayan manevralardan oluşan, bir veya daha fazla hava aracı ile gerçekleştirilen uçuşları,
- l) Gösteri Provası: Düzenlenecek gösteri organizasyonunda uçacak gösteri pilotları tarafından, uçacakları gösteri paketlerini, gösteri yapılacak coğrafyada, brifingi yapılarak icra edilen prova uçuşlarını,
- m) Gösteri Paketi: Gösteri pilotlarının, gösteri uçuşu öncesinde belirleyecekleri ve FDD'ye yazılı/çizili olarak bildirecekleri, gösteri esnasında uygulayacakları manevra serilerini, (değişen hava durumlarına karşı birden fazla gösteri paketi planlanabilir)
- n) Gösteri Uçuşu Yetkisi: Yetkili kontrol pilotu tarafından yapılan değerlendirme sonrasında, belirli hava aracı kategorisi ile belirli limitler içerisinde, gösteri uçuşu ve eğitimi yapılabileceğine dair verilen yetkiyi,
- o) Hava aracı: Atmosferde, havanın dünyanın yüzeyine karşı olan reaksiyonları dışındaki hava reaksiyonlarından destek alabilen her türlü aracı,
- ö) Hava aracı kategorisi: Belirlenen temel özellikler doğrultusunda; uçak, dikey kalkışlı hava aracı, helikopter, hava gemisi, planör, serbest balon gibi kategorileri,
- p) Havacılık kültürü: Uçuş amaçlarını yerine getirmek üzere iyi muhakeme ile gerekli bilgi, beceri ve yaklaşımların tutarlı bir şekilde kullanımını,
- r) Hava Aracı Tipi: Sevk ve idare veya uçuş karakteristiklerinde değişikliğe neden olacak modifikasyonlar hariç, diğer operasyonel uygunluk verilerinde tip yetkisinin gerektirdiği belirlenmiş tüm modifikasyonlar dahil olmak üzere ve aynı temel tasarıma sahip hava araçlarını,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

s) Hususi pilot: Uçuş eğitimi veya kontrolleri dışında, ücret karşılığı olmayan uçuş operasyonlarında hava aracı kullanma imtiyazı bulunan lisans sahibi pilotu,

ş) Motorlu gezi planörü: Entegre olarak takılmış içeri alınmaz bir motora ve içeri alınmaz bir pervaneye sahip, uçuş el kitabı doğrultusunda kendi gücü ile kalkış ve tırmanış yapabilen özel bir sınıfta motorlu planörü,

t) Motorlu yelkenkanat: Kendisini karadan, sudan kaldıran ve havada tutunmasını sağlayan motor tertibatı olan hareketli kumanda yüzeyleri ile iki eksende kumanda edilebilen ağırlık merkezi hareketli hava aracını,

u) Normal kategori hava aracı: Pilot hariç koltuk kapasitesi 9 veya daha az, azami kalkış ağırlığı 5700 kg ve altında olan, akrobatik olmayan (perdövitesler, yatış açısı 60 °yi geçmeyecek şekilde uygulanacak tembel sekiz, şandel, keskin dönüş gibi normal uçuş için gereken manevralar için tasarlanmış) hava araçlarını,

ü) Olay: Uçuş emniyetini etkileyen veya etkileme ihtimali olan ve bir kaza veya ciddi olayla sonuçlanmamış durumları,

v) Pasaj: 60° yatış, 30° yunuslama açısı geçilmeden gösteri hattı dikkate alınarak, pilot yetkisi dahilinde bulunan asgari irtifa üzerinde, seyirci önünden bir veya daha fazla hava aracı ile yapılan geçişi,

y) Planör: Uçuş sırasında, sabit kaldırma yüzeylerine havanın gösterdiği dinamik reaksiyon ile desteklenen, serbest uçuşu sırasında herhangi bir motora bağımlı olmayan, havadan ağır hava aracını,

z) Seyirci hattı: Gösteri organizasyonuna katılan seyircilerin, alışveriş standlarının, araç park yerlerinin gösteri hattına en yakın noktasından oluşturulmuş hattı,

aa) Statik gösteri: Hava araçlarının yerde, motorları kapatılmış durumda, seyircilerin ve hava aracının zarar görmemesi için gerekli önlemlerin alınarak sergilendiği gösteri biçimini,

bb) Sorumlu pilot : Uçuş sorumlusu olarak görevlendirilen ve uçuşun emniyetli bir şekilde gerçekleştirilmesiyle yükümlü pilotu,

cc) Utility Kategori hava aracı: Pilot hariç koltuk kapasitesi 9 veya daha az azami kalkış ağırlığı 5700 kg ve altında olan, 90 ° yatış açısını aşmamak kaydıyla, 60 °den fazla yatış açısında tembel sekiz, şandel keskin dönüş gibi kısıtlı akrobatik manevraları ve uçuş el kitabında viril manevrası için sertifikasyonu ve usulleri belirtilmiş hava araçlarını,

çç) Yenileme: Bir yetkinin veya sertifikanın geçerlilik süresinin sona ermesi sonucu, öngörülen gerekliliklerin yerine getirilmesini müteakip, sözü edilen yetki veya sertifika süresinin belirlenen bir süre için yeniden düzenlenmesi amacıyla yapılan idari işlemi,

dd) Yetenek testi: Bir adayın lisans veya yetki tanzimi için, gerektiğinde sözlü sınavı da içerecek şekilde uçuş yeteneklerini sergilemesini,

ee) Yeterlilik kontrolü: Bir adayın yetkilerinin temdidini ya da yenilenmesi için, gerektiğinde sözlü sınavı da kapsayacak şekilde uçuş yeteneklerini sergilemesini,

ff) Yetki: Lisans üzerinde lisansa ait özel koşulları, imtiyazları veya sınırlandırmaları belirten kaydı,

gg) Yetkilendirme: Genel Müdürlük tarafından ilgili koşulları karşılayan gerçek ve tüzel kişilere belirli bir amaca yönelik verilen imtiyazı,

ğğ) Yetkinlik: Bir görevi, belirlenen standartta icra etmek üzere gerekli olan beceri, bilgi ve yaklaşım kombinasyonunu, ifade eder.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- (2) Bu talimatta yer alan kısaltmalar,
- a) A: Uçak kategorisini,
 - b) ATC: Hava trafik kontrol ünitesini,
 - c) ATO: Onaylı eğitim organizasyonu,
 - ç) ÇHHA: Çok hafif hava araçlarını,
 - d) CRI: Sınıf yetkisi öğretmeni,
 - e) DA: gösteri pilotu yetkisini,
 - f) DAE: Gösteri kontrol pilotunu,
 - g) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı,
 - ğ) EO: Gösteri organizatörünü,
 - h) FAA: Amerikan federal havacılık kurulunu,
 - ı) FCCM: Gösteri kontrol komitesi görevlilerini,
 - i) FC: Gösteri kontrol komitesi şefini,
 - j) FDD: Gösteri direktörünü,
 - l) FE-AKRO: Akrobasi / gösteri kontrol pilotu yetkisini,
 - m) FE: Uçuş kontrol pilotunu,
 - n) FI-AKRO: Akrobasi öğretmeni yetkisini,
 - o) FI: Uçuş öğretmenini,
 - ö) H: Helikopter kategorisini,
 - p) G: Gyroplane,
 - r) M: Microlight/Motorlu yelkenkanatı,
 - s) PIC: Sorumlu pilotu,
 - ş) PPL: Hususi pilot lisansını,
 - t) R/T: Telsizle haberleşme yetkisini,
 - u) S: Planör kategorisini,
 - ü) SPL: Planör pilot lisansını,
 - v) TMG: Motorlu gezi planörünü,
 - y) U: Unlimited,
 - z) UH: Ultralight helikopteri,
 - aa) UPL: Çok hafif hava aracı pilot lisansını,
 - bb) VFR: Görerek uçuş kurallarını,

ifade eder,

(3) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar ve kısaltmalar için 2920 sayılı Kanun, 5431 sayılı Kanun ve diğer sivil havacılık mevzuatı ile ülkemizin üyesi olduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Akrobasi Uçuşu Gereklikleri, İmtiyazları, Yetkilendirmeleri

Akrobatik uçuş yetkisi için pilotlarda aranan şartlar

Madde 5 – (1) Akrobatik uçuş yetkisi için aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir;

- a) İlgili hava aracı kategorisinde en az PPL, SPL pilot lisanslarına sahip olması,
- b) Genel Müdürlükçe tanzim edilmiş en az 2'nci sınıf geçerli bir sağlık sertifikasına sahip olması,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

c) Akrobasi yetkisi için başvuran adayların, ilgili hava aracı kategorisinde sorumlu pilot (PIC) olarak en az 40 saat uçuşu olması,

ç) Planörlerde ise yetki alınacak tipte en az 40 saatlik sorumlu pilot uçuşu yanında uçak ile kalkış becerisi ile birlikte 120 kalkışı olması,

Akrobasi uçuş eğitimi gereklilikleri

Madde 6 – (1) Madde 5 de belirtilen şartları taşıyan pilotlara, onaylı bir uçuş eğitim organizasyonu veya onaylı bir uçuş eğitim organizasyonu ile yarı zamanlı sözleşme yapmış yetkili bir akrobasi öğretmeni tarafından EK-1’de belirtilen teorik eğitim ve en az 5 saat / 20 akrobasi sortisini kapsayan akrobasi uçuş eğitimi verilir.

Kontrol uçuşu

Madde 7 – (1) Akrobasi teorik ve uçuş eğitimlerini tamamlayan pilot, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş akrobasi kontrol pilotu tarafından sınava ve kontrol uçuşuna tabi tutulur. Kontrol uçuşu tercihen pilotun eğitim aldığı hava araçları ile, uçuş öncesi brifingte belirlenmiş manevra serilerinin 1 sorti, 20 dakikadan az olmayacak şekilde uçulması ile uygulanır.

Akrobasi uçuş yetkisi başvurusu ve işlenmesi

Madde 8 – (1) Eğitim ve kontrol uçuşunu başarı ile tamamlayan pilotların Akrobasi Uçuş Yetkisi almak için, EK-2’de bulunan form ile Genel Müdürlüğe başvurmaları gerekmektedir.

(2) Başvuru belgeleri üzerinde Genel Müdürlük tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, belgelerin, alınan eğitimlerin ve yapılan kontrolün uygun olması halinde pilotun sahip olduğu lisansa akrobasi uçuş yetkisi işlenir.

Validasyon

Madde 9 – (1) Yurtdışında akrobasi eğitimi alan pilotlar; bu eğitimlerini belgelemeleri ve belgelerinin Genel Müdürlük tarafından yeterli/uygun görülmesi durumunda tercihen pilotun eğitim aldığı hava araçları ile bulunmaması durumunda ilgili hava aracı kategorisindeki çift kişilik hava aracı ile kontrol uçuşuna tabi tutularak yetkilendirilirler.

Akrobasi uçuş yetkisi ve imtiyazları

Madde 10 – (1) Uçak, planör pilotu lisanslarına sahip pilotlar, sadece gerekli yetkiye sahip oldukları takdirde, yetkili oldukları kategorideki akrobatik hava araçlarında akrobasi yapabilirler.

(2) Akrobatik uçuş yetkisi bulunan pilotlar, akrobasi uçuşu gerekliliklerini karşılayacak şekilde, akrobatik uçuş yetkisine sahip olduğu hava aracı kategorisi ile akrobasi uçuşu yapılabilecek hava sahalarında akrobatik uçuş yapabilirler.

(3) Pilotun başka bir hava aracı kategorisinde akrobasi eğitimi almak istemesi durumunda, ilgili hava aracı kategorisine uygun geçerli lisansa sahip olması ve akrobasi uçuş eğitimi müfredatının tamamını içerecek biçimde, akrobasi öğretmeni nezaretinde, o hava aracında en az 3

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

saat çift kumanda akrobasi eğitim sortisini başarıyla tamamlamış olması koşuluyla, bu imtiyazların kapsamı başka bir hava aracı kategorisini içerecek şekilde genişletilebilecektir.

(4) Akrobasi uçuş yetkisi alınan tarihten itibaren 36 ay geçerlidir. Yenilenmesi için 36 ay içerisinde tekrar kontrol uçuşuna tabi tutulur.

Akrobasi öğretmen yetkilendirmesi ve imtiyazları (FI-AKRO)

Madde 11– (1) Akrobasi öğretmeni yetkisi almak isteyen pilotlarda aşağıdaki şartlar aranır:

- Eğitim verilecek hava aracı kategorisinde geçerli akrobasi yetkisine sahip olmak,
- Geçerli öğretmen (FI) ve/veya sınıf intibak (CRI) yetkisine sahip olmak,
- En az 1000 saat toplam uçuşu olmak,
- Geçerli akrobasi yetkisine sahip planör uçuş öğretmenleri için en az 300 saat toplam uçuş ile 300 kalkış ve 50 saat öğretmen uçuş tecrübesi olmak,

(2) Yukarıdaki şartları taşıyan öğretmen pilotlar, Genel Müdürlüğe EK-2 de bulunan form ile başvurmaları durumunda akrobasi kontrol pilotu tarafından teorik bilgi sınavına ve uçuş yetenek testine tabi tutulurlar. Test sonunda başarılı olanlar spin, anormal durumdan çıkış, akrobasi eğitimi verebilecek şekilde yetkilendirilirler.

(3) FI-AKRO yetkisi ile gösteri uçuş yetkisi (DA) bulunan pilotlar, gösteri uçuşu yetki belgelerinde belirtilen limitler dahilinde, yetkili uçuş eğitim organizasyonlarında, çift kişilik uçaklarda birlikte uçuş icra ederek veya tek kişilik uçaklarda yerden telsiz temasını koruyarak, akrobasi ve gösteri uçuşu eğitim verebilirler.

(4) Akrobasi öğretmeni yetkisi pilotun ilgili uçak kategorisinde öğretmen yetkisi devam ettiği sürece geçerlidir.

(5) Belirlenmiş niteliklere sahip öğretmen pilot adayı bulunmadığı durumlarda, yukarıda belirtilen gerekliliklerin sağlanmasına bakılmaksızın, Genel Müdürlük uygun gördüğü bir akrobasi pilotunu, akrobasi öğretmen pilotu olarak yetkilendirilebilir.

Akrobasi kontrol pilotu yetkisi (FE-AKRO)

Madde 12 – (1) Akrobasi kontrol pilotu yetkisi almak isteyen öğretmen pilotlardan aşağıdaki şartlar aranır:

- Eğitim verilecek hava aracı kategorisinde, geçerli akrobasi yetkisine sahip olmak,
- Geçerli öğretmen (FI) ve/veya sınıf intibak (CRI) yetkisine sahip olmak,
- En az 1000 saat toplam uçuşu, 250 saat öğretmen uçuşu olmak,
- Geçerli akrobasi yetkisine sahip planör uçuş öğretmenleri için en az 300 saat toplam uçuş ile 350 kalkış ve 150 saat öğretmen uçuş tecrübesi olmak,

(2) Yukarıdaki şartları taşıyan akrobasi öğretmenleri, Genel Müdürlüğe EK-2 bulunan form ile başvurmaları durumunda akrobasi kontrol pilotu tarafından yapılacak teorik bilgi ve uçuş yetenek testi değerlendirilmesine göre akrobasi kontrol pilotu yetkisi alırlar.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) Akrobasi Kontrol Pilotu Yetkisi geçerlilik süresi 36 aydır. Kontrol pilotlarının yetkilerinin temdit edilebilmesi için, üç yıllık yetki döneminde, en az üç yetenek testi veya yeterlilik kontrolü yapmış olması gerekir. Yeterli sayıda kontrol yapılamamış olması durumunda, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotu tarafından değerlendirmeye tabi tutularak uygun görülmesi durumunda temdit edilir.

(4) Belirlenmiş niteliklere sahip yeterli sayıda kontrol pilotu adayı bulunmadığı durumlarda, yukarıda belirtilen gerekliliklerin sağlanmasına bakılmaksızın, Genel Müdürlük uygun gördüğü bir akrobasi pilotunu kontrol pilotu olarak yetkilendirilebilir.

(5) Akrobasi kontrol pilotu yetkileri, kontrol pilotluğu gerekliliklerinden herhangi birini kaybettiklerinde, Genel Müdürlük tarafından kontrol pilotu yetkileri iptal edildiğinde veya temdit edilmediğinde sona erer.

Akrobasi eğitim havaaracı ile ilgili gereklilikler

Madde 13 – (1) Akrobasi eğitimi yapılacak hava araçlarında aşağıdaki hususlar aranır:

- a) Uçuş el kitabında ve sertifikasyonunda akrobatik uçuş yapmaya kabil olduğu ifadesi yer almış hava aracı olması,
- b) Akrobasi ve gösteri eğitimlerinin yapılabileceği şekilde, iki veya daha fazla koltuklu hava aracı olması,
- c) Hava aracında uçacak personel adedi kadar, bakımları yapılmış, kullanıma hazır paraşüt bulunması,
- ç) Bel kemeri, omuz bağı ve negatif G kuvvet bağının akrobatik uçuşlara uygun olması,
- d) Kokpit içerisinde serbest dolaşabilecek veya negatif G kuvvete maruz kalındığında yerinden çıkabilecek parçalar bulunmaması,
- e) Hava aracında her iki kokpitte ya da her iki pilotun görebileceği bir konumda G kuvvet saati bulunması zorunludur.

(2) Akrobasi, gösteri uçuşlarında ve eğitimlerde kullanılacak hava araçlarının yolcu-koltuk ve üçüncü şahıs mali mesuliyet sigorta gereklilikleri yerine getirilir.

(3) Normal kategori hava araçlarında akrobasi eğitimi verilmez. Utility kategori hava araçlarında havaaracı el kitabında belirtilen manevralar/limitler dahilinde akrobasi öğretmeni nezaretinde eğitim yaptırılabilir.

(4) Genel Müdürlük tarafından deneysel kategori hava araçlarına verilen özel uçuş izninde fuar ve hava gösterisine müsaade edilmiş; jet tepkili, turboprop ya da piston motorlu hava araçları, uçuş izinlerinde belirtilen limitler dahilinde akrobatik uçak kategorisinde değerlendirilir.

(5) Devlet hava aracı tescilli, muharip jet tepkili, turboprop ya da piston motorlu, akrobasi kabiliyeti olan hava araçları ve deneysel havaaracı kategorisinde akrobatik olarak sivil tescil almış eski devlet araçları akrobatik hava aracı olarak değerlendirilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Akrobasi/Gösteri uçuşu yapılabilecek hava sahası

Madde 14 – (1) Akrobasi uçuş eğitimi yere nazaran 1500 feet ve üzerinde kalacak şekilde, bu amaçla notamlanmış sahalarda, meydanlar için tanımlanmış çalışma sahalalarında veya ilgili kontrol ünitelerine bilgi verilerek kontrollü/kontrolsüz meydan üzerlerinde yapılır.

(2) 1500 feet ve altında icra edilecek akrobasi/gösteri uçuşları ve eğitimleri bu amaçla NOTAM lanmış sahalarda, Genel Müdürlükçe izin verilen/verilmiş bölgelerde veya ilgili kontrol ünitelerine bilgi verilerek kontrollü/kontrolsüz meydan üzerlerinde yapılabilir.

(3) Uçuşa yasaklı bölgeler, meskûn mahaller, insan toplulukları üzeri, kalabalık bölgelerde 1500 feet üzeri dahi olsa akrobasi uçuşu ve eğitimi yapılmaz.

(4) Akrobasi eğitimleri esnasında irtifa limitleri göz önünde bulundurularak havayollarından yatay olarak en az 4 NM uzaklıkta olunması zorunludur.

Hava koşulları

Madde 15 – (1) Akrobasi uçuşları ve uçuş eğitimi süresince yerle göz temasını sürekli sağlayacak şekilde, kullanılacak en yüksek irtifadan yere kadar asgari 5/8 ve daha açık bulutluluk durumu olmalıdır. Akrobatik manevralar uygulanırken bulut içerisine girilmez, özellikle dikey manevralarda bulut üzerinde olunmaz.

(2) Meteorolojik görüş 5 km ve üzerinde olmalıdır.

Akrobasi yetkisi için kredilendirme

Madde 16 – (1) Akrobasi uçuş yetkisi almak isteyen pilotlar, ilk yetkilendirmeden önce bu talimatta belirtilen gereklilikleri sağlayacaktır. Bu talimat kapsamında akrobasi eğitimi için aşağıda belirtilmiş tecrübelerin belgelenmesi koşulu ile devlet hava araçlarında yapılan uçuşlara kredilendirilme uygulanır.

a) Akrobatik uçuş kabiliyetine sahip muharip jet uçuşlarına istinaden akrobasi uçuş eğitiminin azami 2 saat/10 sortisi,

b) Akrobatik uçuş kabiliyetine sahip (ulaştırma ve kargo uçakları hariç) askeri turboprop uçuşlarına istinaden, akrobasi uçuş eğitiminin azami 3 saat/15 sortisi,

c) Akrobatik uçuş kabiliyetine sahip askeri piston motorlu uçuşlarına istinaden, akrobasi uçuş eğitiminin azami 4 saat/18 sortisi,

ç) Askeri uçuş tecrübesinde, akrotim uçuşu ve gösteri uçuşu gibi uçuşlarına istinaden ise, akrobasi uçuş eğitimi için azami 4 saat/18 sortisi için kredilendirme uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gösteri Uçuşu Gereklilikleri, İmtiyazları, Yetkilendirmeleri

Gösteri uçuşu

Madde 17– (1) Gösteri uçuşları; pilot tecrübesi ve gösteri yapılan hava aracı kategorisine bağlı olarak belirlenmiş (Tablo-1) asgari bir irtifada, topluluğa karşı gösteri amacıyla veya topluluk olmaksızın gösteri uçuşu antrenmanı amacıyla icra edilen, birbirini takip eden akrobatik ve/veya

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

akrobatik olmayan manevralardan oluşan, bir veya daha fazla hava aracı ile gerçekleştirilen uçuşları kapsar.

Gösteri Organizasyonu genel hususlar

Madde 18 - (1) Gösteri organizasyonları, Genel Müdürlük veya eşidi yabancı otorite tarafından yetki verilmiş Hava Gösterisi Direktörü (FDD) tarafından yönetilir. Hava gösterisi organize edecek kişi/kuruluş, yetkili bir FDD ile çalışmak kaydıyla organizasyon düzenleyebilir.

(2) Akrobasi gösterisi, yarışması, iniş yarışması, hava yarışları ve benzeri organizasyonlar, eğer bir topluluk önünde uygulanıyor ise gösteri organizasyonu olarak değerlendirilir ve pilotlarda DA yetkisi aranır. Akrobatik uçuş/manevra yapmayacak ve DA yetkisi olmayan pilotlar; hava gösterileri esnasında olması muhtemel kontrol dışı olaylar, gösteri veya eğitim uçuşu esnasında karşılaşılabilecek acil durum şartlarına karşı hazırlık, manevralar sırasında disoryantasyon, durumsal muhakeme kaybı ve gösteri uçuşu kuralları konularında FDD tarafından ayrı bir brifinge tabi tutulurlar. Eğitimleri ve tecrübelerinin uygun görülmesi durumunda, yalnızca ilgili faaliyet kapsamında FDD tarafından yetkilendirilebilirler.

(3) Yetkili FDD yönetiminde yapılacak gösteri uçuşlarında, gösteri yapacak pilotlarda Genel Müdürlük tarafından veya yabancı sivil pilotlar için ilgili otorite tarafından verilmiş Gösteri Uçuş Yetkisi (DA) olmalıdır. Askeri ekiplerde DA aranmaz.

(4) Gösteri uçuşu, gösteri eğitimi ya da gösteri prova uçuşları esnasında, hava aracı içerisinde ilgili uçuş personeli dışında yolcu taşınmaz.

(5) Türk silahlı Kuvvetlerine ait organizasyonlarda gösteri uçuşu yapacak olan yerli ve yabancı sivil pilotlar, gösteri yetki belgelerinde belirtilmiş limitler dahilinde gösteri uçuşu yapabilirler.

(6) Gösteri organizasyonlarında, olası bir acil duruma karşı, ilk müdahaleye uygun tam teşekküllü ambulans, itfaiye ve kalifiye personel bulundurulması zorunludur. Organizasyon eğer deniz üzerinde yapılıyor ise, sahil güvenlik birimlerine organizasyonun yapılacağı yer, zaman, katılacak hava araçları gibi bilgiler öncesinde verilerek gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.

(7) Gösteri organizasyonuna izleyici olarak katılan kişilerin serbest dolaşımına müsaade edilen seyirci hattı ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Seyircilerin ve üçüncü şahısların, gösteri esnasında oluşabilecek herhangi bir aksaklık neticesinde, maddi/manevi zarar görmemesi adına araç otoparkları, büfeler, alışveriş bankoları, standlar gösteri hattının gerisinde kalmalıdır.

b) Uçakların kalkış ve inişlerini yapacakları pist orta hattı seyirci hattından en az 75 mt. uzaklıkta olmalıdır.

c) Uçakların park edecekleri ya da statik gösteri yapacakları alan, seyirci hattının içinde olabilir. Bu alana uçaklar motorları durdurulmuş, harici bir araç ya da insan gücüyle hareket ettirilerek getirilir. Bu alanda uçaklara verilebilecek zararlar için önlemler FDD tarafından önceden alınmış olmalı, gerekli emniyet tedbirlerini ifade eden tabela ya da görseller açıkça görülecek yerlere yerleştirilmelidir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(8) Gösteri organizasyonunda, gösteriler esnasında akrobatik ya da akrobatik olmayan manevraların yapılacağı gösteri hattı ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Gösteri hattı, pilotların havadan rahatça göreceği şekilde markalanmalı veya uygun görsel referanslar (pist, taksi yolu vb.) seçilmelidir.

b) Gösteri deniz üzerinde yapılacak ise, gösteri hattı ve merkezi pilotların havadan göreceği şekilde, demirlemiş tekne, duba vb. görsellerle belirginleştirilmelidir.

c) Gösteri hattına uçuş için seyirci hattı üzerinden uçuş zorunluluğu bulunuyorsa, FDD onayı ile asgari 1500 feet irtifada ve akrobatik olmayan uçuş şeklinde yapılmalıdır.

ç) Gösteri merkezi ve bekleme alanları yerleşim yeri, insan toplulukları, hastane, okul gibi üçüncü şahısların zarar görebileceği alanlar üzerinde olamaz.

(9) Gösteri pilotlarının, gösteri paketlerini uçması için belirlenmiş alan ile seyirci hattı arasında uygulanacak yatay ayırmalar aşağıda belirtilmiştir.

a) Akrobatik uçuş yapacak olan tüm sabit ve döner kanatlı hava araçları için 230 metre,

b) Hız vektörü seyirciye doğru olan, 300 knot ve üzerinde süratte yapılacak manevralar için 450 mt. (Gösteri paketinde yer alan diğer manevralar için 230 mt. ayırma kullanılabilir.)

c) Maksimum kalkış ağırlığı 1200 kg altında ve gösteri sürati 150 knot altında olan hava araçları 150 metre (MTOW 1200 kg üstünde olan, ancak gösteride uçulacak ağırlığı 1200 kg altında olan sabit kanatlı hava araçları için ise gösteri sürati 150 knot altında kalmak şartıyla 150 metre ayırma limiti kullanılabilir.)

ç) Akrobatik olmayan uçuş yapacak olan döner kanatlı ve dikey iniş kalkış kabiliyetine sahip hava araçları için 150 metre olmalıdır.

(10) Pilot tecrübesine göre gösteri merkezlerinde uygulanacak alt irtifalar aşağıda belirtilmiştir.

a) Gösteri pilotları, gösteri için belirlenmiş alanlarda, aksi bir kısıtlama yoksa DA yetkilerinde belirtilmiş asgari irtifa limitlerinde uçuş yapabilirler,

b) Paraşüt atlayışlarında, paraşütçüler yere nazaran asgari 2000 feet'de paraşütlerini açmış olmalıdırlar, istisnai olarak FDD paraşütçünün tecrübesine istinaden, gösteri brifingi esnasında belirtilmiş ve tartışılmış olarak, paraşütçüye en geç yere nazaran 1500 feet irtifada paraşütünü açmış olma hakkını verebilir. Tecrübesine bakılmaksızın, paraşütçü bu irtifa altına bilinçli bir şekilde paraşütünü açmadan inmiş ise paraşütçünün bir sonraki atlayışı dahil olmak üzere gösteri organizasyonlarında atlayış yapmasına müsaade edilmez.

c) Askeri katılımcılar, askeri görevlerinde akrotim ya da gösteri uçuş ekibi olarak görev yapıyorlar ise alt irtifa yere nazaran 100 feet olarak kullanılabilir. Bu tanım dışında kalan askeri katılımcılar için alt irtifa 300 feet olarak kullanılır.

ç) Planör akrobasi gösteri uçuşları yere göre 1200 feet ve üstü hareketin çıkışı 600 feet ve üstü olacak şekilde planlanır ve selamlama geçişleri yere göre 10 mt ve üstünde yapılır.

(11) Gösteri ve provalar süresince 600 knt ya da 0,90 mach (hangisine önce ulaşırsa) üzerinde uçulmaz.

(12) Hava durumu kısıtlamaları aşağıda belirtilmiştir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

a) Hava durumu için kullanılacak asgari bulut alt tabanı ve görüş değerleri, gösteri pilotunun gösteri paketinde bulunan manevraların üst irtifa limitleri dikkate alınarak uygulanır.

b) Rüzgâr sıcaklık gibi hava aracı performansını etkileyen meteorolojik durumlarda hava aracı limitleri esastır.

Meteorolojik Limitler		Bulut Alt Tabanı	Görüş
Alçak geçişler ya da yatay akrobatik manevralar	Tek Hava Aracı	500 feet	5 km
	Kol Düzeni	800 feet	5 km
Tam kapsamlı akrobatik uçuşlar	Tek Hava Aracı	1000 feet	5 km
	Piston motorlu hava aracı Kol düzeni	1000 feet	5 km
	Jet/Turboprop Hava aracı kol düzeni	1500 feet	8 km

c) Gösteri pilotları, planlı iniş zamanı gün batımı +30 dk geçilmemesi şartı ile, alaca karanlıkta gösteri uçuşlarını yapabilirler. Pilota gösteri yapılacak coğrafya hakkında detaylı bilgi brifingde verilir ya da pilotun gösteri yapılacak coğrafya hakkında bilgi sahibi olduğu teyit edilir.

Gösteri Organizasyonu görev sorumluluklar

Madde 19 - (1) Organizatör (Event Organiser, EO)

a) Gösteri organizatöründe DA yetkisi ya da havacılık tecrübesi aranmaz. EO organizasyonda yer alacak unsurları finanse eder, ettirir. FDD'nin organizasyon için gerekli gördüğü unsurları temin ve tesis eder.

b) EO, düzenleyeceği organizasyonu mutlaka bir FDD yönetiminde gerçekleştirmelidir.

(2) Gösteri Direktörü, (Flight Display Director, FDD)

a) FDD olmak için istekli uçuşçu personel Genel Müdürlüğe başvurması ve Genel Müdürlük tarafından gösteri organizasyonları hakkında bilgi ve tecrübesinin yeterli olduğu değerlendirilmesi durumunda, onaylı eğitim organizasyonundan Ek-3 de bulunan konuları kapsayacak şekilde alacakları FDD eğitimini takiben Genel Müdürlükçe Gösteri Direktörü olarak yetkilendirilirler.

b) Yurtdışında sivil havacılık otoriteleri tarafından yetkilendirilmiş ve yetkisi devam eden yabancı FDD ler bu talimatta belirtilen hususları yerine getirmek kaydıyla, yabancı katılımcıların da gösteri uçuşu yapacağı organizasyonlarda FDD olarak görev yapabilirler.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

c) FDD, bir sivil hava gösteri organizasyonu yönetmek ve bu talimat kapsamına uygun uygulamakla, Genel Müdürlüğe karşı sorumludur. Askeri organizasyonlarında ise danışman olarak görev alabilirler.

ç) FDD'ler organizasyon sonrasında, organizasyon esnasında meydana gelen kaza, olay gibi aksaklıkları, Genel Müdürlüğe raporlamakla sorumludur.

d) Gösterinin gerekli uçuş ve gösteri disiplini içerisinde, bu talimat gerekliliklerini yerine getirerek, gerekli risk analizini değerlendirip, gösteri sıralamasını, seyirci, gösteri hattı, gösteri merkezi gibi unsurları göz önünde tutarak, gösteriyi yönetir.

e) Gösteride uçacak hava araçlarının uçabilirlik gerekliliklerinin tam ve gösteriye uygun olduğunun kontrolünden, gösteride uçuş yapacak olan yerli ve yabancı sivil pilotların Genel Müdürlük veya eşdeğeri yabancı bir otorite tarafından verilmiş gösteri yetkisi (DA) sahibi olduğunun kontrollerinden sorumludurlar.

f) Gösteride görev alacak tüm katılımcılara ve pilotlara uygun yazılı ve sözlü brifing ve dibirifingleri düzenler ve yönetirler. Gösteri komitesi ve gösteri şefinin görevlerini belirleyip, uygulanmasının takibini yaparlar. Gösteri birifingleri ile ilgili detaylar Madde 20'de ayrıntılı belirtilmiştir.

g) Gösteri programının, olağanüstü durumlarda veyahut hava durumu gibi dış etmenler tarafından sekteye uğraması, duraksatılması, iptal edilmesi gibi konularda karar verir, verilen kararları uygular.

ğ) Gösteri esnasında oluşmuş bir olay, kaza ya da pilot disiplinsizliği gibi gösteri ve uçuş emniyetinin tehlikeye girdiği durumları Genel Müdürlüğe rapor eder.

h) FDD'ler, organizatörlerin talebi üzerine, düzenleyeceği organizasyonun detaylarını 60 gün önceden Ek-4'de bulunan Gösteri Uçuş İzin Talep Formu ile Genel Müdürlüğe bildirmek ve bu talimatın gereklerini yerine getirmek koşulu ile gösteri yönetebilirler. FDD'ler sonradan gösteri programına dahil edecekleri unsurları, gösteri gününden en geç 15 gün öncesinde Genel Müdürlüğe bildirmekle sorumludur.

(3) Gösteri kontrol komitesi sorumlusu ve görevlileri, (Flight Control Committee Chairman and Flight Control Committee Members, FCC, FCCM)

a) FDD çalışacağı komite görevlilerini ve sorumlusunu tecrübelerine ve kabiliyetlerine göre uygun kişilerden seçer,

b) Görevlendirilecek FCCM.'ler için herhangi bir kişi sayısı kısıtlaması yoktur, FDD ihtiyacına bağlı FCCM sayısını belirler.

c) FCC ve ve FCCM temsilcileri uçuş brifingine katılmak ve daha önceden kararlaştırılmış ve brifing edilmiş hususlarla ilgili değişiklikleri ve gerekli bilgileri ekiplerine iletmek zorundadır,

ç) FCCM'ler, FCC'den aldıkları görevleri icra eder ve sözlü olarak FCC'ye rapor ederler,

d) FCC, FDD den aldığı görevleri FCCM'lere uygun şekilde dağıtır ve sonuçlarını FDD'ye iletir.

Brifingler

Madde 20 - (1) Gösterinin büyüklüğüne, katılımcı sayısına bakılmaksızın, her organizasyonda yapılacak gösteri uçuşları öncesinde FDD başkanlığında tüm pilotlar toplu olarak brifing yapmak zorunluluğundadır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(2) Gösteri brifingleri en az aşağıda belirlenen konu başlıklarından oluşmalıdır:

a) Yönetim brifingi: Kullanılacak zaman birimi kararı (UTC / lokal); büyütülmüş bir ekranda ya da haritada hava sahasının ve gösteriyi ilgilendiren diğer tüm idari unsurların detaylarıyla anlatılması, gösteri organizasyonun alınmış izinlerinin duyurulması konularını,

b) Hava trafik brifingi: Sunulan servisler, yaklaşma ve kalkış prosedürleri, radyo ve transponder frekansları, gösteri alanı giriş çıkış prosedürleri, bekleme alanları ve irtifaları, olumsuz, karmaşık trafik anında uygulanacak prosedürler, yerel uçuş kısıtlamaları, iniş yapılabilecek alternatif iniş alanları ve rotaları, koltuk fırlatma yapabilecek hava araçları için fırlatma yapılabilecek alanlar, ya da üçüncü şahıslara zarar vermeyecek şekilde paraşüt vasıtasıyla uçaktan ayrılmaya müteakip uçağın terk edilebileceği emniyetli alanların belirtilmesi konularını,

ç) Hava durumu brifingi: Mevcut hava durumu, gün içerisinde beklenen tahminler, alternatif iniş alanları için mevcut ve tahmin hava durumu, tecrübeye dayanan yerel tekrarlanan hava durumu beklentileri, asgari gösteri hava durumu limitlerini,

d) Yer unsurları brifingleri: İniş sonrası ve kalkış öncesi prosedürleri, uçak park alanları, yakıt alma prosedürleri ve ihtiyaçları, istirahat edilecek alanları,

e) Uçuş programı brifingleri: Pilot, uçak, takım çağrı kodları, asgari gösteri irtifaları, zamanlamalar, gösterinin herhangi bir olumsuzluk yada hava durumundan dolayı durdurulmasında uygulanacak alternatif uygulamalar, paraşütçü, motorsuz yelkenkanat, motorsuz yamaçparaşütü gibi unsurların döner kanat yada jet etkisinden etklenmemesi için gereken uzaklık/açıklığın belirtilmesi, yerde ya da havada oluşabilecek acil ve anormal durumlar ve prosedürleri, diğer önemli görülen hususları kapsamalıdır.

(3) FDD'ler, gösteri öncesinde pilotlara göndermiş olduğu yazılı gösteri kurallarını, brifing esnasında son güncellemeleri ile birlikte detaylı olarak anlatır. Kural ihlalleri durumunda uygulanacak usuller açık olarak belirtilir.

(4) Gösteride görevli personel dağılımı ve iletişim bilgileri tüm organizasyon birimleri ile paylaşılır. Gösteri pilotu (DA) ile FDD/FCC arasında yapılacak iki yönlü telsiz temasında kullanılacak komutlar ve çağrı adları belirlenir Aşağıda gösteri pilotu- FCC/FDD arasında kullanılacak örnek iki yönlü telsiz komutları verilmiştir.

FDD/FCC Komutu	Pilot Cevabı
Çağrı adı + Çok Alçak – Too Low	Çok Alçak – Too Low + Çağrı adı
Çağrı adı + Çok Yakın – Too Close	Çok Yakın – Too Close + Çağrı adı
Çağrı adı + Beklemeye devam et – keep hold	Anlaşıldı - Roger
Çağrı adı + Gösteriye devam et – Continue Show	Ediyorum-Wilco/Hayır-Negative+Çağrı adı
Çağrı adı + Gösteri başla – Clear into the box	Başlıyorum-Wilco/Hayır-Negative+Çağrı adı
Çağrı adı + Kes, kes,kes – Terminate	Kes,kes,kes – Terminate + Çağrı adı
Çağrı adı + Sonlandır – Stop-Stop,Stop	Sonlandır – Stop-Stop,Stop + Çağrı adı

a) Kes,kes,kes (Terminate) komutu: Gösteri, pilotun dışında gelişen dış etmenlerden kaynaklı sebeplerden durdurulur. İstenirse gösteriye devam edilebilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

b) Sonlandır (Stop) komutu: Gösteri pilottan kaynaklanan sebeplerden ya da dış etmenlerden kaynaklanan sebeplerden, tekrar başlatılmamak üzere gösteri sonlandırılır. Pilottan kaynaklanan sebeplerde, FDD gösteri pilotunu disiplinsizliği durumunda Genel Müdürlüğe rapor eder.

(5) Pilotların kalkış zamanları, bekleme yapılabilecekleri süreler, bekleme alanları, gösteri merkezi, gösteri süresi gibi konular belirlenir. Brifing sonunda tüm pilotların, gösteri organizasyonu, gösteri sıralaması, emniyet tedbirleri, acil durum usülleri gibi konularda tam bilgilendirilmiş, tartışmaya açık bir konu kalmamış olması gerekir.

(6) Gösterilerde kullanılacak haritalar tüm unsurların açıkça belirtildiği ölçekte olmalıdır ve aşağıdaki unsurlar bir ya da birkaç haritada gösterilmelidir. Gösterilerde kullanılacak haritalar ve kullanılacak renk kodları EK-5'de verilmiştir.

- a) Gösteri merkezi sınırları,
- b) Bekleme ve pozisyon alma alanlarını,
- c) Seyirci hattını,
- ç) Gösteri hattını,
- d) 450m-230m-150m hatlarını,
- e) Gösteri merkezinde bulunan görevli olmayan personelin bulunduğu yapılar, seyirciler, araç park yerlerini,
- f) Gösteri merkezi dışında, tehdit oluşturabilecek olan yerleşim yerlerini, direk vb. yapıları, demiryollarını, köprüleri ve altyapı tesislerini,
- g) Ana yolları ve/veya kalabalık yolları,
- ğ) Gösteri merkezi haricinde, dışardan gösteriyi izleyen potansiyel seyirci topluluklarının olabileceği alanları,

(7) Yabancı katılımcıların olduğu organizasyonlarda brifing İngilizce yapılır.

Gösteri uçuş yetkisi gereklilikleri

Madde 21 – (1) Gösteri Uçuş Yetkisi (DA) için aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir;

- a) Azami kalkış ağırlığı 2730 kg ve üzerinde olan jet tepkili helikopter ya da uçaklar için ve motor gücü 800hp ve üzerinde olan piston motorlu uçaklar için, 300 saati sorumlu pilot tecrübesi olmak üzere en az 500 saat toplam uçuş tecrübesi,
- b) Yukarıdakilerin dışında kalan kalan sabit kanatlı uçaklar için, 100 saati sorumlu pilot tecrübesi olmak üzere en az 200 saat toplam uçuş tecrübesi,
- c) Planörler ve TMG'ler için, 50 saati sorumlu pilot tecrübesi olmak üzere en az 150 saat uçuş tecrübesi
- ç) Motorlu çok hafif hava araçları için, 50 saati sorumlu pilot tecrübesi olmak üzere en az 150 saat uçuş tecrübesi,
- d) Motorlu / motorsuz, ayakla inilen / sabit iniş takımlı yelken kanat, yamaç paraşütü ve harici güç ile havalanabilen ultralight planör ve cayrocopterler için, en az 50 saat uçuş tecrübesi olmalıdır.

(2) Gösteri uçuşlarında, akrobatik manevralar yapacak olan pilotlarda Gösteri Uçuşu Yetkisi (DA) aranır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) Gösteri uçuş yetkisi talebinde bulunan pilotlar, uçuş tecrübesine, akrobasi yetkisine ve gösteri yapacağı hava aracına göre aşağıda belirtilen kategorilere göre yetkilendirilirler.

a) Tek piston motorlu uçaklar (SEP)

1) Cat A : Motor gücü 200 hp altında olan,

2) Cat B : Motor gücü 200-600hp arası olan,

3) Cat C : Motor gücü 800hp ve üzerinde olan,

b) Çok motorlu piston motorlu uçaklar (MEP)

1) Cat D : Motor gücü 300hp ve altında olan,

2) Cat E : Motor gücü 300-600hp arasında olan,

3) Cat F : Tek pilota sertikalı çok motor uçakların motor gücü 600Hp ve altında olan

4) Cat Z : Çok motorlu çoklu pilota sertifikalı uçakların motor gücü 600hp ve üzerinde olan

c) Jet Tepkili Uçaklar,

1) Cat G : Tek motorlu jet tepkili uçaklar,

2) Cat H : Çok motorlu jet tepkil uçaklar,

ç) Turbo-prop Uçaklar,

1) Cat I : Tek motorlu turboprop uçaklar,

2) Cat J : Çok motorlu turboprop uçaklar,

d) Helikopter ve Gyroplane,

1) Cat L : Helikopterler (Tip belirtilmeli)

2) Cat M : Gyroplane (Tip Belitirmeli)

e) Planörler, yamaç paraşütleri, yelkenkanatlar,

1) Cat N : TMG dahil tüm planör tipleri

2) Cat O : Tüm yelkenkanatlar,

3) Cat Y : Tüm yamaçparaşütleri,

f) Microlight ve Ultralight Uçaklar,

1) Cat T : Ağırlık değişimi ile kontrol edilen ÇHHA (Microlight)

2) Cat U : 3 eksenli kontrol edilebilen ÇHHA (Ultralight)

g) Motorlu yamaç paraşütü, motorlu yelkenkanatlar,

1) Cat W1 : Tüm sabit iniş takımlı motorlu yelkenkanatlar,

2) Cat W2 : Ayakla kalkış yapılan motorlu yamaç paraşütler,

3) Cat W3 : Ayakla kalkış yapılan motorlu yelkenkanatlar.

(4) Akrobatik ve akrobatik olmayan gösteri sınıfları aşağıdaki belirtilmiştir.

a) Cat AKRO: Akrobatik manevralar içeren gösteri

b) Cat N-AKRO: Akrobatik olmayan manevralarla yapılacak gösteri

(5) Pilot tecrübesine göre DA yetkileri asgari irtifa limitleri Tablo-1 de belirtilmiştir. Gösteri pilotları gösteri esnasında uygulayacakları manevra kombinasyonlarını 60 gün önceden FDD'ye bildirmekle sorumludur.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Seviye (Level)	Alt İrtifa Limiti (Feet)	Toplam Uçuş Saati	Akrobasi / Formasyon Uçuş Saati	HavaAracı Kategorisi Saati
Başlangıç (S)	1000	300	50	50
Orta (I)	500	450	100	
İleri (A)	300 - 100 (*)	600	150	
Limitsiz (U)		750	250	

Tablo-1

DA yetkileri asgari irtifa limitleri

(*) Tabloda ileri seviye pilotlar için akrobatik manevralara ait alt irtifa limiti 300 feet olup, akrobatik olmayan manevralar için alt irtifa limiti 100 feet'dir. Seviyesi limitsiz olan akrobasi ve gösteri yetkisine sahip pilotlar için, gösteri uçuşu, gösteri antrenmanı ve gösteri provası uçuşları için alt irtifa limiti pilot sorumluluğunda ve disiplinindedir.

(6) Akrobatik olmayan gösteri uçuşları için uçuş saatleri bazında tecrübe tablosu Tablo-2 de belirtilmiştir.,

Seviye	Alt İrtifa Limiti (Feet)	Toplam Uçuş Saati	HavaAracı Kategorisi Saati
Başlangıç (S)	1000	150	50
Orta (I)	500	300	
İleri (A)	200	450	

Tablo-2

Akrobatik olmayan gösteri uçuşları için uçuş saatleri bazında tecrübe

a) Paraşüt uçağı, planör veya pano çekimi pilotları, motorlu / motorsuz, ayakla inilen / sabit iniş takımlı yelken kanat, yamaç paraşütü ve harici güç ile havalanabilen ultralight planör ve cayroplane ve model uçaklar için limitler Tablo-2 de belirtilmiştir.

b) Akrobatik olmayan uçaklar, gösteri yapacak pilotların Tablo-2 de belirtilen tecrübe seviyelerine göre belirlenmiş asgari irtifa limitlerine uyarak 60° yatış ve uçak limitlerini geçmemek kaydı ile pasaj ve gösteri uçuşu yapabilir

c) Formasyon uçuşu, akrobatik manevralar içermiyor ise, uzak kol düzeninde olmak koşulu ile alt irtifalar Tablo-2' de belirtilen alt irtifa limitlerine indirilebilir. Akrobatik ve akrobatik olmayan manevraların kombinasyonu olduğu durumlarda ise manevraya bağlı olarak asgari pilot tecrübe alt irtifalarına uyulur.

Gösteri uçuşu yetki belgesi verilme şartları ve imtiyazları

Madde 22 – (1) Gösteri yapılacak uçak kategorisinde yetkiye sahip pilotlar, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş DAE'ler tarafından değerlendirilerek, uçuş tecrübelerine göre gösteri uçuşu yetkisi alabilirler. Gösteri yetkisi, akrobatik uçuş gösterisini kapsıyor ise, adaylarda akrobatik uçuş yetkisi ve değerlendirme yapan DAE'lerde, akrobatik gösteri yapma yetkisi aranır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(2) Akrobatik olmayan gösteriler için başvuru yapan pilotlar, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş FDD tarafından Tablo-2'ye göre tecrübe ve deneyimleri değerlendirilerek, aşağıda detayları verilen, teorik gösteri ders konularını içeren brifing ve bilgi kontrolüne müteakip Akrobatik Olmayan Gösteri İzni verir. FDD pilotların bilgi, tecrübe ve deneyimlerini yeterli görmediği takdirde pilotun gösteriye katılmasına izin vermez veyahut gereklilikleri karşılayan deneyimli ikinci bir pilot ile birlikte izin verir.

(3) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş onaylı bir eğitim organizasyonunda, aşağıda detayları verilen 7 saatlik teorik eğitimi almış akrobasi pilotları, geçerli akrobatik uçuş yetkisi ile emniyetli irtifada yeteri kadar eğitim yaptıktan sonra akrobatik gösteriler için, gösteri uçuş yetkisi başvurusu yapabilirler. Başvuru neticesinde Genel Müdürlüğün görevlendirdiği Gösteri Uçuşu Kontrol Pilotunun yapacağı sözlü/yazılı değerlendirme ve brifingi yapılan gösteri paketinin yerden telsiz temasında kalarak izlenmesi veya hava aracının kontrol pilotu ile uçuşa uygun olması halinde aynı hava aracında uçacak şekilde yetenek testine tabii tutulurlar. Akrobatik gösteri teorik eğitim programına ait konu başlıkları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Ağırlık, denge, sürat ve G kuvvet limitleri, operasyonel kısıtlamalar, hava aracı normal, acil durum usulleri,
- b) Hava gösterileri esnasında olması muhtemel kontrol dışı olaylar,
- c) Gösteri veya eğitim uçuşu esnasında karşılaşılabilecek acil durum, stall ve viril şartlarına karşı hazırlık bilgisi,
- ç) Manevralar sırasında disoryantasyon, vertigoya bağlı yer, zaman, yön duygusunun kaybolması, iletişimden kopuk olması, durumsal muhakeme kaybı hakkında bilgisi,
- d) Gösteri uçuşu kuralları ve gösteri uçuşu brifingi.

(4) Gösteri Uçuşu Kontrol pilotu tarafından yapılan değerlendirme sonrasında yeterli olduğuna kanaat getirilen gösteri pilotları, uçuş saatleri bazında tecrübelerine göre belirtilen kriterlere ve seviyesine göre Akrobatik Gösteri Uçuşu Yetkisi (AKRO-DA) ile yetkilendirilir. Bu yetkilendirme ile gösteri pilotları, değerlendirme yapılan hava aracı kategorisinde, tecrübesine istinaden belirlenmiş limitler dahilinde, bir FDD yönetiminde organize edilmiş etkinliklerde akrobatik hava gösterileri yapabilirler.

(5) Gösteri Yetki Belgesinin (DA) geçerlilik süresi düzenleme tarihinden itibaren 36 aydır. Yetki belgesinin temdit edilmesi veya pilot tecrübesine bağlı gösteri seviyelerinin yükseltilmesi için (orta, ileri, limitsiz) EK-2'de bulunan form ile birlikte Genel Müdürlüğe başvurması durumunda, Genel Müdürlüğün görevlendirdiği Gösteri Uçuşu Kontrol Pilotunun yapacağı sözlü, yazılı değerlendirme ve yetenek testi (aynı hava aracında veya yerden takip ederek) sonrasında DA yetkisi temdit edilir veya seviye değişikliği yapılabilir.

Validasyon

Madde 23 – (1) Yurtdışında gösteri uçuşu eğitimi alan pilotlar, bu eğitimlerini belgelemeleri ve belgelerinin Genel Müdürlük tarafından yeterli ve uygun görülmesi durumunda yetenek testine tabi tutularak bu Talimatta bulunan uçak uçuş saatleri bazında tecrübe tablosunda belirlenen seviyelerine uygun olacak şekilde yetkilendirilirler.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Gösteri yetkisi için kredilendirme

Madde 24 - (1) Devlet hava araçları ile askeri uçuş tecrübeleri bulunan pilotların yapmış oldukları uçuşlar belgelendiği takdirde gösteri pilot yetkisi için aşağıda belirtildiği gibi kredilendirilir.

- Akrobatik uçuş kabiliyetine sahip muharip askeri jet uçuşlarının, %5'i,
- Akrobatik uçuş kabiliyetine sahip (Ulaştırma ve kargo uçakları hariç) muharip askeri turboprop uçuşların %25'i,
- Akrobatik uçuş kabiliyetine sahip muharip askeri piston motorlu uçuşların %50'si,
- Askeri uçuş tecrübesinde, akrotim uçuşu ve gösteri uçuşu gibi uçuşlar var ise, bu uçuşların %100'ü gösteri pilotluğu yetkisinde kredilendirilir.

Gösteri kontrol pilotu yetkisi

Madde 25 (1) Gösteri kontrol pilotu (Display Authorisation Evaluator, DAE) adaylarında aşağıdaki şartlar aranır:

- Geçerli lisans, akrobasi ve gösteri pilotluğu yetkilerinin ve en az 1000 saat sorumlu pilot uçuşunun olması gerekir.
- Bu talimatın tüm gerekliliklerine hakim olması, aktif olarak gösteri uçuşlarına katılmış olması, Genel Müdürlüğe karşı olan sorumluluklarını yerine getirecek disipline sahip olması ve gösteri uçuşunun insan faktörünün etkilerini bilmesi, gerektiğinde bu bilgiye göre karar verecek tecrübeye sahip olması gerekir.

(2) Gösteri kontrol pilotu (DAE), gösteri pilot adaylarını aşağıdaki hususlar dahilinde değerlendirir.

- Teorik değerlendirmesi:
 - Ağırlık ve denge yükleme limitleri, gövde ve motor operasyon limitleri, G limitleri,
 - DA almak isteyen pilotların, neden gösteri uçuşu yapmak istedikleri, gösteri uçuşunun felsefesi ve oluşabilecek kazalar ve kırımların doğuracağı maddi ve manevi sonuçları,
 - Aday gösteri pilotunun, yapacağı gösteride uçacağı gösteri paketini, enerji yönetimine ve hava aracı limitlerine göre manevra sıralamasını, yoğunluk irtifasını, yerden uzaklaştıkça değişen rüzgar yönü ve şiddetinin manevralara ve pozisyon almaya etkisini,
 - Gösteri paketi içerisinde, akrobasi manevralarının sonunda enerjinin bir sonraki manevraya etkilerini,
 - Bir manevrayı, manevra içerisinde iken, kontrolsüz bir noktaya gitmeden iptal etme becerisini,
 - Acil durumlardan çıkış kumanda tekniğini,
 - Motor arızası, yangın gibi anormal durumlarda uygulanacak prosedürleri,
 - Akrobatik manevralarda uygulanacak minimum pasaj ve akrobatik asgari irtifaları,
 - Akrobasi manevrasının alt çıkış irtifasının asgari akrobatik irtifanın altında olmaması,
 - Pilotun organizasyonda FDD'ye ve genel müdürlüğe karşı sorumlulukları,
 - Stres, kümülatif yorgunluk, zihinsel yorgunluk ve kişisel vücut performansı gibi olumsuzlukların, insan performansına etkileri,
 - Bu talimatta geçen tüm kısıtlamara, tanımlara, yetki, imtiyazlara ve sorumluluklara pilotun hakmiyeti,
- Uçuş değerlendirmesinde Tablo-1 bulunan alt irtifalar uygulanır. Uçuş değerlendirmesi için belirlenen hususlar aşağıda verilmiştir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- 1) Manevralardaki hassasiyet,
- 2) Planlanmış manevraların havada sırasıyla uygulanabiliyor olması ya da bir sebepten uygulanamayan sıralamanın tekrar emniyetle sıraya konması,
- 3) Sürat ve irtifa kontrolü,
- 4) Enerji yönetimi,
- 5) Seyirci hattını ve gösteri merkezine yatay ve dikey olarak ayırmalarına uymak,
- 6) Rüzgar sapmalarını düzeltmekte olan hassasiyet,
- 7) Acil ve anormal durumlardan kaçınma ve kurtulma prosedürlerine hakimiyet,
- 8) Viril manevrasının karakteristikleri, uçağın bir turda ne kadar irtifa kaybettiği, kurtarma esnasında ne kadar irtifa kaybedildiği gibi kritik değerler,
- 9) Planlı kalkış ve iniş zamanlarına uygun, zaman planlaması yapabilmek.
- 10) FDD ile Pilot arasında yapılacak iki yönlü telsiz konuşmaları ve komutları,

Gösteri organizasyonunda yer alacak diğer unsurlar ve halk uçuşları

Madde: 26 - (1) İlgili uçuş el kitabında akrobatik uçuş yapmaya yetkin olduğu belirtilmemiş hava araçlarında akrobatik uçuş ve akrobatik gösteri yapılamaz.

(2) Paraşüt, yamaç paraşütü, yelkenkanatlar :

- a) Paraşüt, yamaç paraşütü, yelkenkanat pilotları için DA yetkisi aranmaz.
- b) Paraşüt, yamaç paraşütü, yelkenkanat gösteride yer alacaksa seyirci ile arasında asgari 30m mesafe bulunacak, kalkış ve inişler seyirciye doğru yapılmayacak, seyirci hattına paralel ya da dışına doğru yapılacaktır.
- c) FDD, gösteri yapacak pilotlarda, pilotların sorumlu buldukları havacılık federasyonu, kurumu ya da uluslararası geçerli sporcu lisansları, sertifikaları olduğu ve pilot tecrübesini yeterli bulduğu takdirde pilotlara gösteriye katılma hakkı verir.
- ç) Paraşüt atlayışlarında, paraşütçüler yere nazaran asgari 2000 feet'de paraşütlerini açmış olmalıdırlar, istisnai olarak FDD paraşütçünün tecrübesine istinaden, gösteri brifingi esnasında belirtilmiş ve tartışılmış olarak, paraşütçüye en geç yere nazaran 1500 feet irtifada paraşütünü açmış olma hakkını verebilir. Tecrübesine bakılmaksızın, paraşütçü bu irtifa altına bilinçli bir şekilde paraşütünü açmadan inmiş ise paraşütçünün bir sonraki atlayışı dahil olmak üzere gösteri organizasyonlarında atlayış yapmasına müsaade edilmez.
- d) Pilotlar hiçbir koşulda seyirci üzerinde, irtifa kısıtlaması olmaksızın, uçuş yapamazlar.
- e) Pilotlar gösterilerinde kendi sorumluluklarında olmak kaydıyla yapacakları akrobasi manevralarını yere nazaran en geç 200 feet yükseklikte normal uçuş limitlerine geri döndürmek zorundadır.
- f) Paraşüt, yamaçparaşütü ve yelkenkatlar, seyirci hattından yatay olarak kalkış ve inişte en az 30 mt, alçak geçişlerinde yatay olarak en az 100 mt, akrobasi uçuşlarında ise 150 mt uzaklıkta olmalıdırlar.
- g) FDD, bu unsurların uçuşları ya da gösterileri esnasında diğer pervaneli, jet ve rotor hava araçlarının gösteri sahasında uçuşması en düşük seviyede tutmalıdır.
- ğ) Gösteri alanında paraşüt, yamaçparaşütü ve yelkenkanatlar için belirlenmiş iniş sahası en az 30 mt x 60 mt ebatlarında olmalı ve pervaneli, jet ve rotor hava araçlarından uzaklığı asgari 250 mt mesafede olmalıdır.
- h) Bu unsurların gösteride yer alması, gösteri gününden en az 6 hafta öncesinden, detayları FDD yetki ve sorumluluklarında belirtilmiş olan başlıkları içerecek şekilde pilotların brifing

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

buketleri ile bilgilendirilmesinin yapılması, pilotların prova ve gösteri günündeki brifinglere mutlak katılması şartıyla FDD sorumluluğunda yapılabilir.

(3) Ayakla kalkış/iniş yapılan, sabit iniş takımlı motorlu yamaçparaşütü, yelkenkanatlar ve harici güç ile havalanabilen ultralight planör ve cayrocopterler:

a) Ayakla kalkış/iniş yapılan, sabit iniş takımlı motorlu yamaçparaşütü, yelkenkanatlar ve harici güç ile havalanabilen ultralight planör ve cayrocopterler, gösteri esnasında seyirci ile arasında asgari 30 mt mesafe bulunacak ve kalkış ve inişler seyirciye doğru yapılmayacak, seyirci hattına paralel yada dışına doğru yapılacaktır.

b) Bu hava araçlarının pilotlarında DA yetkisi aranmaz. FDD, gösteri yapacak pilotlarda, pilotların sorumlu buldukları havacılık federasyonu, kurumu yada uluslararası geçerli sporcu lisansları, sertifikaları olduğu ve pilot tecrübesini yeterli bulduğu takdirde pilotlara gösteriye katılma hakkı verir.

c) Bu unsurların gösteride yer alması, gösteri gününden en az 6 hafta öncesinden, detayları FDD yetki ve sorumluluklarında belirtilmiş olan başlıkları içerecek şekilde pilotların brifing buketleri ile bilgilendirilmesinin yapılması, pilotların prova gösteri ve gösteri günündeki brifinglere mutlak katılması şartıyla FDD sorumluluğunda yapılabilir.

(4) Model uçaklar:

a) Model uçak pilotları için DA yetkisi aranmaz. FDD, gösteri yapacak pilotlarda, pilotların sorumlu buldukları havacılık federasyonu, kurumu ya da uluslararası geçerli sporcu lisansları, sertifikaları olduğu ve pilot tecrübesini yeterli bulduğu takdirde pilotlara gösteriye katılma hakkı verir.

b) Model uçak pilotları kalkış ve inişlerini seyirci hattına 30 m'den daha yakından yapamazlar. Alçak geçişleri ve akrobasi uçuşları 50m'den daha yakın olamaz. Eğer model uçak büyük ölçekli ve/veya yüksek enerjili (Türbin motoru vb.) ise seyirci hattının 75m'den daha yakın uçuş yapamaz.

c) Bu unsurların gösteride yer alması, gösteri gününden en az 6 hafta öncesinden, detayları FDD yetki ve sorumluluklarında belirtilmiş olan başlıkları içerecek şekilde pilotların brifing buketleri ile bilgilendirilmesinin yapılması, pilotların prova gösteri ve gösteri günündeki brifinglere mutlak katılması şartıyla FDD sorumluluğunda yapılabilir.

(5) Hava, iniş yarışlarında hava gösterileri gibi FDD'ler tarafından yönetilir. Organizasyon gösteri niteliği taşıyor ise yarışacak pilotlarda DA yetkisi aranmaz, ancak hava yarışı halka açık bir gösteri niteliği taşıyorsa bu durumda yarışmada uçacak pilotlarda DA şartı aranır.

(6) Gösteri esnasında paraşütçü atacak olan uçağın uçuş el kitabında, yada tescil sertifikasında, paraşüt atmaya yetkin olduğu yada ilgili modifikasyonun Genel Müdürlük tarafından onaylandığı açıkça ifade edilmelidir.

(7) Gösteri esnasında pano, planör çekimi yapacak pilotların ilgili pilot lisanslarında pano veya planör çekme yetkisi olmalıdır. Ayrıca planör ve pano çekimi esnasında dikkat edilecek hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Panonun yerden alınacağı ve bırakılacağı nokta, seyirci hattından yatayda asgari 75 mt uzaklıkta olmalıdır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

b) Pano çekimi esnasında pano, seyirciye yatayda 100 mt 'den daha yakın ve panonun en alt noktası ise yere nazaran 200 feet altında olamaz.

c) Planör ya da pano çekimi esnasında seyirci üzerinden geçilmeyecektir. Gösteri merkezi dışında pozisyon almak amacıyla uçulan rotalarda, yerleşim yerleri (şehir, ilçe, köy, kasaba gibi meskun mahaller), gözle görünür insan toplulukları üzerinden geçilecekse çekilen panonun yada planörün en düşük irtifası 500 feet olmalıdır.

(8) Halk uçuşları ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Halk uçuşları, bekleme ve pozisyon alma alanları dışında ya da gösteri merkezinde yere nazaran asgari 500 feet irtifadan yatay ayırmalara dikkat ederek, FDD sorumluluğunda gösteri programı öncesi veya sonrasında yapılır.

b) Bu alanlar dışında yapılacak halk uçuşları için VFR uçuş kuralları geçerlidir.

c) Gösteri organizasyonlarında halk uçuşu yaptıracak pilotun gösteri brifingine katılmış olması zorunludur.

ç) Halk uçuşları gösteri programına dahil edilmiş ve gösteri brifinginde, bu uçuşlara değinilmiş olmalıdır.

d) Halk uçuşu yapacak kişi yada kişiler bir görevli yada refakatçi eşliğinde uçak yanına götürülür, Genel Müdürlükçe yayınlanan düzenlemeler kapsamında, uçurulacak kişilere yapılacak uçuş ile ilgili brifing verilir, gerekli tüm emniyet tedbirleri alındıktan sonra motor çalıştırma yapılır.

Formasyon Uçuşu

Madde 27 – (1) Kol uçuşları, uçaklar arası mesafeler açısından,

a) Yakın kol uçuşu, iki uçak arası ortalama mesafe 50 mt ve altında yapılan,

b) Uzak kol uçuşu ise iki uçak arası ortalama mesafe 50 mt ile 200m arasında arası yapılan uçuşlardır.

(2) Tecrübeye göre kol uçuşları üç ayrı kategoride değerlendirilir,

a) Basit kol uçuşu, kol düzeninde uygulanacak manevralarda yunuslama ve yatış açısı 30° yi geçemez ve manevralar arası geçişler sakın ve akıcı olmalıdır,

b) Orta seviye kol uçuşu, kol düzeninde uygulanacak manevralarda yunuslama ve yatış açısı 60° yi geçemez ve manevralar arası geçişler sakın ve akıcı olmalıdır,

c) Limitsiz seviye kol uçuşu, kol düzeninde uygulanacak manevralarda yunuslama ve yatış açısı ile ilgili herhangi bir kısıtlama yoktur.

(3) Gösteri paketi, akrobatik olan ya da akrobatik olmayan kol uçuşlarından oluşuyor ise, FDD kol uçuşu yapacak pilotta aşağıdaki hususlar dahilinde değerlendirme yapar.

a) Gösteri pilotunun geçmiş kol uçuşu tecrübesi,

b) Gösteri paketinde bulunan manevraların hava aracı kabiliyetine uygun olduğu,

c) Gösteri ekibinin, lider ya da kol adamı görevlerinin yetki ve sorumluluklarına hakimiyeti,

ç) Değişik kol düzenlerinde uygulayacakları mesafeler, yaklaşma hızları, görsel referanslar gibi değişkenlere olan hakimiyeti,

d) Gösteri esnasında kol uçuşu yapacak uçakların iki yönlü telsiz temasını koruyabildiği,

e) Telsiz temasının kesilmesi durumunda uygulanacak prosedürleri,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- f) Kol uçuşu esnasında oluşabilecek herhangi bir olumsuzlukta ya da acil durumda uygulanacak prosedürleri,
- g) Kol kalkışı ve inişi yapılacak ise inişin ya da kalkışın iptalinde uygulanacak prosedürlere hakimiyetlerini, kol uçuşunu etkileyen faktör ve bilgi birikimine sahipliğini,
- ğ) Gösterinin icrasında uygulanacak manevraları ve acil durum usullerini kapsayan brifing yapılarak değerlendirir.

(4) FDD formasyon gösteri ekibinin, pilot sorumluluğunda ve disiplininde, alt irtifaları bu talimat kapsamında bulunan, gösteri yapmasına müsaade eder. FDD değerlendirmesi, formasyon uçuşunda oluşabilecek bir olumsuzlukta, FDD'yi sorumlu kılmaz, yapılan uçuş pilot sorumluluğunda ve disiplinindedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tahditler, Gözetim ve Denetim

Tahditler, kısıtlamalar

Madde 28 – (1) Akrobasi/gösteri uçuşları için akrobasi pilotunun şahsi ve uçuş disiplini esastır. Akrobasi/gösteri pilotları, adayları ve öğretmen pilotlarının bu talimat esasları dahilinde yapacağı eğitimler ve uçuşlar ile ilgili sınırlamalar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Günlük akrobasi/gösteri uçuşları ve eğitimleri 2 saat/ 4 sortiye geçemez.
- b) Akrobasi eğitimi alan öğrenciler, akrobasi eğitimlerini tamamlamadan aynı hava aracında yalnız akrobasi uçuşu yapamaz.
- c) Gösteri uçuşu yetkisi olmaksızın yere nazaran 1500 feet altında akrobatik manevra/uçuş yapılmaz.
- ç) Gösteri yetkisi ve düzenlenmiş bir gösteri organizasyonu olmaksızın, yerleşim yerleri, şehir, ilçe, köy, kasaba gibi meskun mahaller, gözle görünür insan toplulukları üzerinde ve gösteri uçuşu için tanımlanmış notamlı sahalar dışında, belirlenmiş hava yolları üzerinde, içerisinde akrobatik uçuş yapılamaz.
- d) İlgili uçuş el kitabında akrobatik uçuş yapmaya yetkin olduğu belirtilmemiş hava araçlarında akrobatik uçuş ve akrobatik gösteri yapılamaz.
- e) Hava aracı uçuş el kitabında müsaade edilmeyen akrobatik manevralar yapılmaz.
- f) Hava aracında bulunan tüm personel için kullanıma hazır, periyodik bakımları yapılmış pilot paraşütü mevcut değil ise akrobatik manevralar yapılmaz.
- g) Gösteri merkezi, kalkış meydanından bağımsız olarak yapılan gösterilerde, gösteri merkezinde ya da kalkış meydanında meteorolojik şartların gösteri uçuşuna uygun olmadığı durumlarda gösteri uçuşu yapılmaz.
- ğ) Yüksek G kuvvetine maruz kalınacak akrobatik manevralardan dolayı insan vücudunda meydana gelebilecek her türlü fizyolojik değişimi anladığını ve bu değişimlerden kaynaklanabilecek her türlü olumsuz durumun sorumluluğunu kabul ettiğini yazılı olarak beyan etmeyen şahıslar, akrobatik uçuşlar esnasında yolcu olarak uçurulmaz.
- h) Bel kemeri ve omuz bağına ilave olarak bacak arası negatif G kuvveti bağı olmadan negatif G kuvvetine maruz kalınacak manevralar yapılmaz.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Gözetim ve denetim

Madde 29 – (1) Bu talimat hükümlerinin uygulanmasına yönelik denetim, onaylı eğitim organizasyonlarına bir yıl içerisinde en az bir kere periyodik veya habersiz olarak yapılır. Pilotların ise, yetkileri Genel Müdürlük tarafından gerekli görüldüğü takdirde, pilottan kayıtlarının istenmesi ile denetlenir. Bu denetlemelerde eğitim müfredatı ve kayıtları, pilotların uçuş kayıtları ve Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen tüm hususlar kontrol edilir.

Sorumluluklar

Madde 30 – (1) Bu talimatta belirtilen hususların uygulanmasından ve oluşabilecek aksaklıkların önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınmasından ilgili havacılık işletmeleri, tüzel kişilikler, onaylı eğitim organizasyonları, akrobasi uçuş öğretmenleri, akrobasi kontrol öğretmenleri, akrobasi pilotları, gösteri pilotları, gösteri kontrol pilotları, gösteri direktörleri, Genel Müdürlüğe karşı sorumludurlar.

Son Hükümler

MADDE 31 – (1) Genel Müdürlük bu Talimatta belirtilen hükümler çerçevesinde alt düzenlemeler yapabilir.

Aykırı davranışlar ve idari yaptırımlar

MADDE 32 – (1) Bu Talimat hükümlerine aykırı davranışlarda bulunan gerçek ve tüzel kişilikler, akrobasi uçuş öğretmenleri, akrobasi, gösteri pilotları ve akrobasi pilot adayları sorumlu yöneticiler, yetkililer, 5431 sayılı Kanunun 4 üncü ve 8/A maddeleri kapsamında, 2920 Sayılı Kanun'un 143 üncü Maddesi ile 29/01/2013 tarihli ve 28543 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY – İPC)'te belirtilen idari para cezaları ve aşağıdaki yaptırımlar uygulanır.

(2) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen uçuş eğitim organizasyonları, akrobasi, gösteri pilotları ve öğretmenleri bu Talimatta belirlenen asgari gereklilikleri kaybettiğinin tespit edilmesi halinde; yaptığı faaliyetler gereklilikleri karşılayıncaya kadar askıya alınır, askıya alınma tarihinden itibaren belirlenen süre içerisinde istenilen gereklilikler yerine getirilmediği takdirde faaliyet yetkileri iptal edilir.

(3) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen pilotun bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmaması veya uçuş disiplinsizliğinde bulunması halinde, Pilot Lisans Yönetmeliği SHY-1 Madde 37'de bulunan idari yaptırımlar uygulanır.

Geçiş süreci

MADDE 27 – (1) Bu Talimatın yayımı tarihinden önce, Talimatta belirlenen gerekliliklere sahip olanlar, tecrübeleri ve aldıkları eğitimler çerçevesinde bu talimat gerekliliklerine göre Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(2) Geçiş süresi..... tarihinde sona erer.

Yürürlük

MADDE 28 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 – (1) Bu Talimat hükümlerini Genel Müdür yürütür.

AKROBASİ UÇUŞ EĞİTİMİ TEORİK DERS KONULARI

Teorik Eğitim

Uçak ile akrobasi uçuş eğitiminin teorik bilgi müfredatı minimum 20 saatlik bir eğitim olmalı ve aşağıdaki konulara ilişkin açıklayıcı bilgileri kapsamalıdır. Planör ile akrobasi uçuş eğitiminin teorik bilgi müfredatı minimum 10 saatlik bir eğitim olmalı ve aşağıdaki konulardan planörlere ilişkin bilgileri kapsamalıdır.

1. İnsan Faktörleri ve Limitler
 - a) Mekânsal yönelim bozukluğu, (spatial disorientation;)
 - b) Uçak tutması, (airsickness)
 - c) Vücut gerilimi ve pozitif-negatif G kuvvetleri, (body stress and G-forces)
 - ç) Görüş bulanıklaşması ve bilinç kararması etkileri (grayout and blackouts)
 - d) Durumsal farkındalık (Situational awareness)
2. Teknik konular:
 - a) Çevre ve gürültü konuları dâhil akrobatik uçuşu etkileyen mevzuat
 - b) Yavaş uçuş, stollar ve normal ve ters spinleri de içeren aerodinamik prensipler
3. Belirli bir hava aracı kategorisine (ve tipine) uygulanabilir sınırlamalar:
 - a) Uçak sistemleri (hidrolik, yakıt, yağ) ve motor kullanım limitleri
 - b) Hava aracı sürat sınırlamaları (ilgili olan)
 - c) Tipe ilişkin simetrik, asimetrik ve yalpa yük faktörleri
 - ç) Kuyruk tekerli uçaklar için uçuş eğitimi
 - d) Yüksek performanslı (200 hp ve üzeri) uçak eğitimi
4. Akrobatik manevralar
 - a) Giriş parametreleri
 - b) Temel akrobasi hareketleri
 - c) Planlama usulleri ve birbirini izleyen kombine manevralar
 - ç) Normal, hızlandırılmış ve ters geliştirilen virillere giriş ve çıkış usulleri
5. Acil durum usulleri:
 - a) Anormal durumlardan çıkış usulleri
 - b) Hareketten vaz geçme, iptal usulleri
 - c) Paraşütlerin kullanılması ve hava aracını uçuşta ve yerde acil terk etmeyi içeren teorik ve uygulamalı eğitimler.

Uçuş Eğitimi

Akrobatik uçuş eğitimi, akrobasi uçuş öğretmenleri tarafından, bu talimatta belirtilmiş şartları taşıyan çift kumanda hava araçları ile asgari 5 saat ve 20 akrobasiyi kapsayacak şekilde verilir. Bu eğitimlerde eğitimin verildiği hava aracı tipine bağlı olarak aşağıdaki hususlar kapsanır;

- a) Temel akrobasi manevraları,
- b) İleri seviye stall eğitimleri,
- c) Spinlere giriş ve çıkış eğitimleri,
- ç) Anormal durumları kavrama ve çıkış teknikleri eğitimleri

AKROBASİ VE GÖSTERİ YETKİ MÜRACAAT FORMU

AKROBASİ VE GÖSTERİ YETKİ MÜRACAAT FORMU

1. Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı:

Doğum Tarihi:

Telefon:

E-posta:

Adres:

2. Lisans Bilgileri;

Lisans Tipi ve Numarası:

Verildiği Ülke:

Geçerlilik Tarihi:

Sağlık Sertifikası Geçerlilik tarihi:.....

3. Sahip olunan Sınıf/Tip Yetkileri;

1- Akrobasi Yetkisi: Evet Hayır

Akrobasi Uçuş Saati:

Tek Motor Piston Motorlu:

TMG/Planör:.....

Diğer (Belirtiniz):

Askeri Uçuş tecrübesi; (Sadece akrobasi kaabiliyeti olan uçaklarda)

Muharip Jet:.....

Turboprop:.....

Piston Motorlu:.....

Akrotim ve gösteri uçuşları:.....

2- Gösteri Yetkisi: Evet Hayır DA No:

Tecrübe (Uçuş Saati)	Sadece Pasaj Geçişli Gösteri	Akrobasi Gösterisi	Formasyon Gösteri	Antrenman Gösterileri
Tek Motor				
Çok Motor				
Diğer				

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

3- Diğer sınıf/Tip Yetkileri/Uçuş Saati;

1-

2-

4. Başvuru Yapılacak Yetki Türü

Akrobasi Yetkisi		Akrobasi Öğretmen Yetkisi		Akrobasi Kontrol Pilotu Yetkisi	
Gösteri Yetkisi		Gösteri Kontrol Pilotu Yetkisi		Gösteri Direktörü Yetkisi	
5. Başvuru Amacı					
İlk Başvuru		Yenileme/Tazeleme		Yetki Yükseltme	

Yukarıda verdiğim bilgilerin eksiksiz olarak doğruluğunu beyan ederim.

Başvuru Sahibi Pilot
İmza

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

EK-3

GÖSTERİ DİREKTÖRÜ (FDD) YETKİLENDİRME TEORİK DERS KONULARI

FDD, yetkili bir eğitim organizasyonunda, aşağıdaki başlıkları kapsayacak şekilde eğitim almalıdır.

- a) Ulusal ve uluslararası talimat ve yönetmelikler,
- b) Organizasyon ve hava gösterilerini planlama, sıralama,
- c) Risk değerlendirme ve yönetme,
- d) Gerekli izinler ve haber verilecek kamu kuruluşları,
- e) Gösteri esnasında iki yönlü telsiz temasında kullanılacak uygulamalar,
- f) Uçuş disiplini
- g) Briefing ve debriefing usulleri, kapsamaları,
- h) Uçuş emniyeti ve gösteri emniyeti koordinasyonu
- i) Meteorolojik şartlar ve gösterinin iptal etme kararı
- j) Gösterinin programının emniyetle sürdürülmesi ve uyarılar
- k) FCC & FDD kordinasyonu
- l) Gösteri programından sapmalar ve yönetilmesi
- m) Gösteri sonrası briefing ve içerikleri
- n) Aksaklık raporlama
- o) Hava gösterilerinde insan faktörü
- p) Kaza kırım ilk müdahale ve inceleme

HAVA GÖSTERİSİ UÇUŞ İZİN TALEP FORMU

HAVA GÖSTERİSİ UÇUŞ İZİN TALEP FORMU

1. FDD Bilgileri

FDD Adı-Adresi	İletişim Bilgileri (Tel./faks/e-posta)	FDD No:	FDD Geçerlilik Tarihi

2. Gösteri Bilgileri

Gösteri Tarihleri	Başlangıç Saati (UTC)	Bitiş Saati (UTC)	Azami Gösteri İrtifası (Feet/MSL)

3. Katılımcılar

Adı Soyadı/Takım adı TC No / (Yabancı ise uyluğu - pasaport bilgileri)	Gösteri Türü:	Telsiz çağrı adı:	DA No:	Tel No:

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

5. Gösteri Programı

Gösteride yer alacak unsurlar, gösteri tarihleri ve gösteri zamanlarıyla birlikte, FDD tarafından bu forma ek olarak eklenecektir.

6. Brifing

Gösteri öncesinde SHT-AKRO talimatı gerekliliklerine uygun olarak hazırlanmış olan, pilotlara sunulacak brifing bukleti bu forma ek olarak Genel Müdürlüğe sunulacaktır.

7. Harita

SHT-AKRO talimatı gerekliliklerine uygun olarak hazırlanmış olan harita bu başvuru formuna ek olarak Genel Müdürlüğe sunulacaktır.

8. Uçuş Yapılacak Bölgenin Koordinatları (NOTAM'lanacak Bölge)

Enlem	Derece	Dakika	Saniye	Boylam	Derece	Dakika	Saniye
Uçuş Yapılacak Bölgenin Yarıçaplı Sahası (NM)			Gösteride uçuş yapacak hava araçlarının Kalkış Meydanı			Gösteride uçuş yapacak hava araçlarının İniş Meydanı	

Açıklamalar

Bilgi

Söz konusu gösteri uçuşlarında kullanılacak hava araçlarına ve uçuşu gerçekleştirecek pilotlara ait bilgi ve belgelerin geçerli ve yeterli olması işletme, pilot ve FDD sorumluluğundadır. Bu uçuş izni talep formu sadece hava sahasının ilgili sivil/asker kurum/kuruluşlarla koordinasyonun sağlanması amacıyla işletmeler yada FDD'ler tarafından Genel Müdürlüğe gönderilecektir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Taahhüt

Yukarıda doldurduğum bilgilerin gerçeği yansıttığı, başvurumda uyulacak şartlara uygun olarak formu doldurduğumu, aykırı hususların tespiti halinde başvurumun kabul edilmeyeceğini bildiğimi ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından idari yaptırım uygulanabileceğini kabul ve taahhüt ederim.

9. FDD – Gösteri Direktörü

Adı Soyadı	Unvanı	Tarih	İmza

BAŞVURUDA UYULACAK ŞARTLAR

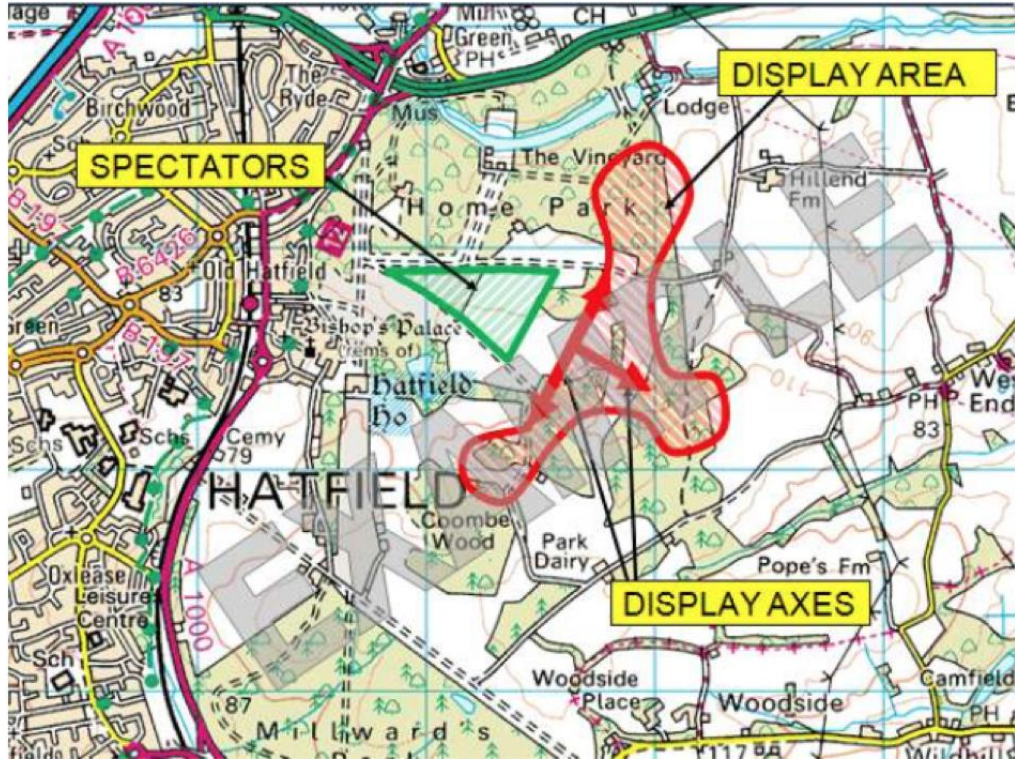
- Gösteri uçuş izni müracaatları formda yer alan yasal süreler dahilinde yapılacaktır.
- Yukarıda belirtilen başvuru tarihlerinden sonra yapılan müracaatlar ve/veya eksik ve hatalı doldurulan formlar Genel Müdürlüğümüzce değerlendirmeye alınmayacaktır.
- Gösteri Uçuş İzni Talep Formu eksiksiz ve okunaklı doldurularak FDD yetkisi sahibi personel tarafından imzalanarak gönderilecektir
- Uçuşun yapılacağı kesin saatler belirtilecek, blok saatler verilmeyecek ve gün doğumu gün batımı ifadeleri kesinlikle kullanılmayacaktır. Belirtilen saatler lokal olmayacak UTC cinsinden belirtilecektir.
- Uçuş talep edilen sahanın dikey limiti irtifa/uçuş seviyesi (MSL/ FL) olarak belirtilecektir.
- Uçuş planlaması sırasında talep edilen bölgeye ait diğer askeri ve sivil aktiviteler göz önüne alınacak ve talepler bu kapsamda yapılacaktır.
- Uçuşun yapılacağı koordinatlar enlem ve boylam olarak Saat, Dakika, Saniye cinsinden (WGS-84 formatında) kesinlikle doğru tespit edilecektir.
- Uçuş için belirlenen saha mutlaka bir alanı tarif etmelidir.(En az 3 nokta koordinatı veya saha daire ise, merkez koordinatı verilecek ve yarıçapı Nautical Mile (NM) olarak belirtilecektir.)

***Son Başvuru Tarihi: SHGM evrak kayıt tarihi itibarıyla en geç başvuru yapılabilecek tarihi belirtir.**

GÖSTERİ ORGANİZASYONLARINDA KULLANILACAK HARİTALAR VE RENK KODLARI

Haritalarda Kullanılacak Renk kodları;

Turuncu:	150m Gösteri hattı
Kırmızı:	230m gösteri hattı
Mavi:	450m gösteri hattı
Sarı:	Tahditli/yasak hava sahaları
Kırmızı Üçgen:	Gösteri Merkez noktası
Yeşil:	İzleyiciler, seyirci hattı ve diğer halka açık unsurlar

DEĞERLENDİRME FORMU

Akrobasi - Gösteri Yetki Başvuru ve Yetenek Testi Sonuç Formu
(Aerobatics - Show Authority Application And Skill Test Result Form)

1. KİŞİSEL BİLGİLER / PERSONAL INFORMATION	
Başvuranın Soyadı, Adı: <i>Applicant's Last Name, Name:</i>	
Milliyeti: <i>Nationality:</i>	Doğum Tarihi (gg/aa/yyyy) : <i>Date of Birth (dd/mm/yyyy) :</i>
T.C. Kimlik No: <i>ID Number:</i>	E-Posta: <i>E-Mail:</i>
Telefon No: <i>Phone Number:</i>	Cep Telefonu No: <i>Mobile Phone Number:</i>
Adres: <i>Address:</i>	
☐ SHGM Kayıtlarındaki adres bilgilerimin güncellenmesini istiyorum. <i>Please update my address information on DGCA records.</i>	
Bu başvuru formundaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım. <i>I, hereby, confirm that all the information given in this form is correct.</i>	
Tarih: <i>Date:</i>	Başvuru Sahibinin İmzası: <i>Signature of Applicant:</i>

2. DEĞERLENDİRME YAPILACAK YETKİ TÜRÜ					
Akrobasi Yetkisi		Akrobasi Öğretmen Yetkisi		Akrobasi Kontrol Pilotu Yetkisi	
Gösteri Yetkisi		Gösteri Kontrol Pilotu Yetkisi		Gösteri Direktörü Yetkisi	
3. DEĞERLENDİRME AMACI					
İlk Başvuru		Yenileme/Tazeleme		Yetki Yükseltme	

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

4. DÖKÜMANTASYON ve EVRAKLAR

Evrak / Doküman	Yeterli	Yeterli Değil	Uygulanamaz
Pilot Lisansları			
Pilot Sağlık Sertifikası (Fotokopisi)			
Pilot Uçuş Defteri			
İlgili Başvuru Yer Dersi Katılım Formu			
İlgili Başvuru Uçuş Eğitim Formu			
İlgili Başvuru Kontrol Uçuş Formu			
SHT-AKRO EK-2'de Bulunan Müracaat Formu			
Bu form'a ek olarak yukarıda bahsedilen evraklar başvuru sırasında Genel Müdürlüğe iletilecektir.			

..... (adayın ismi), uçuş eğitim organizasyonumuzda (seviye/tip) AKROBASİ / GÖSTERİ eğitimini başarıyla tamamlamıştır. (Applicant's name) completed AKRO-Show training course at (level/type) successfully in our FTO.	
UEO Adı: FTO Name: Yetki Numarası: Approval Number:	
Eğitim Adı: Name of HT:	Eğitim Müdürünün İmzası ve Mühür:
Tarih: Date:	Signature and Seal of HT:

6. BRİFİNG VE YER DEĞERLENDİRMESİ	Yeterli	Yeterli Değil	Uygulanamaz	Tavsiyeler
Sht-AKRO&Disp Talimatı Hakimiyet				
Alçak Uçuş Prensipleri				
Uçak, Motor, Ağırlık ve Denge vb. Limitler				
Zihinsel Hazırlık ve İnsan Faktörleri				
Manevra, sürat ve irtifa limitleri				
Hava Sahası Limitleri				
Gösteri Uçuşu Limitleri				
Uçulacak Manevralar aresti sembolleri ile belirlenecektir.				

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

7. AKROBASİ YETENEK TESTİ FORMU (AEROBATICS SKILL TEST FORM)

Adayın Adı Soyadı: (Candidate Name Surname,;)		Lisans Türü ve Numarası: (Title of Licence and Number:)	
Tarih: (Date:)	Havaalanı: (Aerodrome:)	Takoz Alma: (Block-off:)	Takoz Koyma (Block-on:)
Havaaracı Tescil İşareti: (Aircraft Registration:)		Havaaracı Tipi: (Aircraft Type:)	

— Bütün bölümlerde checklist kullanımı ve havacılık usulleri (uçanın görerek dış referanslarla kontrolü) geçerlidir. / Use of checklist, airmanship (control of aeroplane by external visual reference) apply in all sections.

Bölüm 1 – UÇUŞ ÖNCESİ HAZIRLIKLAR ve KALKIŞ / Section 1 - PRE-FLIGHT OPERATIONS AND DEPARTURE		BAŞARILI	BAŞARISIZ
		<i>SUCCESSFUL</i>	<i>FAILED</i>
a	Uçuş öncesi dokümanlar ve hava durumu / Pre-flight documentation and weather brief		
b	Kütle - Denge ve Performans Hesaplamaları / Mass and Balance, and performance calculation		
c	Uçak kontrolü ve uçuşa hazırlama / Aeroplane inspection and servicing		
ç	Motor çalıştırma ve çalıştırma sonrası usuller / Engine starting and after starting procedures		
d	Taksi ve havaalanı usulleri, kalkış öncesi usuller Taxiing and aerodrome procedures, pre take-off procedures		
e	Kalkış ve kalkış sonrası kontroller / Take-off and after take-off checks		
f	Havaalanından ayrılış usulleri / Aerodrome departure procedures		
h	ATC bağlantı-uyuma, R/T usulleri / ATC liaison-compliance, R/T procedures		

Bölüm 2 – GENEL HAVA HAREKETLERİ / Section 2 - GENERAL AIRWORK		BAŞARILI	BAŞARISIZ
		<i>SUCCESSFUL</i>	<i>FAILED</i>
a	ATC bağlantı-uyuma, R/T usulleri / ATC liaison-compliance, R/T procedures		
b	Akrobasi Çalışma Sahasına Giriş ve Hareketlere Başlama Usulleri / Entering Aerobatics Box & Beginning of Sequence Procedures		

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

C	<p>Akrobasi Hareketleri Listesi/ The List of Aerobatic Maneuvers <i>Kontrol Pilotu, aşağıda belirtilmiş akrobasi manevraları listesinden, pilotun tecrübe seviyesine göre, biri spin ve çeşitlerinden olacak şekilde, düz veya ters olmak üzere, enaz sekiz manevra seçer ve bu manevraları, pilotun kontrol uçuşu başvurusuna müteakip pilota bildirir, pilot kontrol uçuşunda bu manevralardan sorumlu tutulacaktır.</i></p> <p>Loops ----- Aileron Roll ----- Half Cuban Eight ----- Hammerhead ----- Chandelle ----- Lazy Eight ----- Immelman ----- Cuban Eight ----- Slow Roll ----- Horizontal Inside Snap Rolls ----- Vertical Rolls ----- Square Loops ----- Hesitation Rolls ----- Outside Maneuvers ----- Pull, pull, pull Humpty Bump ----- Pull, Push, Pull Humpty Bump ----- Inside Outside Horizontal Eight ----- Shark's Tooth ----- Rolling Circles ----- Tailsides ----- Snap Rolls ----- Advanced Spins (Inverted, Accelerated, Flat) ----- Lomcevak ----- Torque Roll ----- Zwibeltorn (Spiraling Tower) ----- Knife-Edge Spin -----</p> <p>Akrobasi Hareketleri / Aerobatics Maneuvers</p> <p>1- ----- 2- ----- 3- ----- 4- ----- 5- ----- 6- ----- 7- ----- 8- -----</p>		

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Bölüm 3 – UÇAK KONTROLÜ ve DURUM FARKINDALIĞI / AIRCRAFT CONTROL and SITUATION AWARENESS		BAŞARILI SUCCESSFUL	BAŞARISIZ FAILED
a	Oryantasyon ve Zamanlama. <i>Orientation and Timing</i>		
b	Uçuş yönetimi (kontroller, yakıt sistemleri, yağ sistemi, uçuş kumandaları, vb.) <i>Flight management (checks, fuel systems, oil systems, flight controls, etc.)</i> ATC bağlantı-uyuma, R/T usulleri / <i>ATC liaison-compliance, R/T procedures</i>		

Bölüm 4 – YAKLAŞMA VE İNİŞ USULLERİ / Section 4 - APPROACH AND LANDING PROCEDURES		BAŞARILI SUCCESSFUL	BAŞARISIZ FAILED
a	Havaalanına varış usulleri / <i>Aerodrome arrival procedures</i>		
b	*Hassas iniş (kısa piste iniş), yan rüzgarda iniş, eğer şartlar elverişli ise <i>*Precision landing (short field landing), cross wind, if suitable conditions available</i>		
c	* İniş gazsız yaklaşma <i>*Approach to landing with idle power</i>		
ç	Kon-kalk (iniş-kalkış) / <i>Touch and go</i>		
d	Alçak irtifadan pas geçme / <i>Go-around from low height</i>		
e	ATC bağlantı-uyuma, R/T usulleri / <i>ATC liaison-compliance, R/T procedures</i>		
f	Uçuştan sonra yapılacaklar / <i>Actions after flight</i>		

Bölüm 5 – ANORMAL VE ACİL DURUM USULLERİ / Section 5 - ABNORMAL AND EMERGENCY PROCEDURES		BAŞARILI SUCCESSFUL	BAŞARISIZ FAILED
Bu bölüm 1'den 4'e kadar olan bölümlerle birleştirebilir. / <i>This section may be combined with Sections 1 through 4</i>			
a	Kalkıştan sonra benzetilmiş motor arızası <i>Simulated engine failure after take-off</i>		
b	*Benzetilmiş zorunlu iniş / <i>*Simulated forced landing</i>		
c	Benzetilmiş ihtiyatlı iniş / <i>Simulated precautionary landing</i>		

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

d	Kontrol Pilotu talep üzerine hareket iptal usulleri / <i>Cancellation of maneuvers on Flight Examiner request</i>		
e	Sözlü sorular / <i>Oral questions</i>		

8. GÖSTERİ KONTROL UÇUŞU DEĞERLENDİRMESİ

GÖSTERİ KONTROL UÇUŞU DEĞERLENDİRME FORMU (*SHOW SKILL TEST FORM*)

Adayın Adı Soyadı: (<i>Candidate Name Surname:</i>)		Lisans Türü ve Numarası: (<i>Title of Licence and Number:</i>)		
Tarih: (<i>Date:</i>)	Havaalanı: (<i>Aerodrome:</i>)	Takoz Alma: (<i>Block-off:</i>)	Takoz Koyma (<i>Block-on:</i>)	
Havaaracı Tescil İşareti: (<i>Aircraft Registration:</i>)		Havaaracı Tipi: (<i>Aircraft Type:</i>)		
Gösteri Tipi				
Tek Hava Aracı	Formasyon	Tecrübe Seviyesi:		
Pasaj Geçişi	Akrobatik			
Planlanan	Uygulanan			
Zamanlama:			
Asgari İrtifa ağı:			
Asgari Hız: G(+)G(-)			
Hava Durumu Min:			
	Yeterli	Yeterli Değil	Uygulanamaz	Tavsiyeler
Uçuş Öncesi				
Pozisyon alma ve Rüzgar Düzeltmeleri				
Zamanlama (Planlanan-Uygulanan)				
Gösteri Paketi (Planlanan-uygulanan)				
Gösterinin Sunumu				
Gösteri Merkezi Sınırları				
Limitler ve uygulanması				
Uçuş Emniyeti				
Genel Uçuş Kaabiliyeti				
Genel Değerlendirme				

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Tavsiyeler:

Manevralar: (Aresti Sembolleri ile aşağıda belirtilecektir.)

9. SONUÇ / RESULT

GEÇTİ / PASSED

KALDI /
FAILED

KISMEN GEÇTİ / PARTIALLY PASSED

NOTLAR / NOTES:

Adayın Adı, No.su ve İmzası (Candidate's
Name, No. Signature)

Kontrol Pilotunun Adı, No.su ve
İmzası Examiner's Name, No. and Signature